

Aabenraa Kommune
Digital annonce

Miljø

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 05-02-2026
Sagsnr.: 25/24744
Dok.løbenr.: 33307/26

Kontakt: Tine Oerter Trane
Direkte tlf.: 7376 7783
E-mail: tot@aabenaar.dk

Miljøtilladelse til husdyrbruget på Sindetvej 10, 6534 Agerskov

Aabenraa Kommunes Team Miljø har den 5. februar 2026 meddelt miljøtilladelse efter husdyrbrugloven¹ til husdyrbruget på Sindetvej 10, 6534 Agerskov, matr.nr. 24, Hellevad Ejerlav, Hellevad.

Ejendommen meddeles miljøtilladelse til følgende produktionsarealer, gulvtyper og dyretyper:

Stald	Staldstørrelse m ²	Produktion	Produktionsareal m ²
A. Kostald	1.924	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse.	300
		Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald m. spalter (bagskyl eller ringkanal)	1.280
B. Kvier 1	698	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse.	40
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse.	280
C. Kvier 2	258	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald m. spalter (bagskyl eller ringkanal)	250
O. Plads til kalvehytter/container	345	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	200
E. Mødding/Kalveplads	200	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	200
Q. Plads til kalvehytter/container	175	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	100
P. Plansilo/kalvehytter/container	431	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	200
I alt			2.850

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer

Desuden meddeles der miljøtilladelse til følgende gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige tekniske anlæg:

- Eksisterende gyllebeholder på 2.500 m³ med et overfladeareal på 577 m².
- Eksisterende gyllebeholder på 1.500 m³ med et overfladeareal på 373 m².
- Eksisterende møddingsplads med en gødningsandel på 200 m².
- Tre nye mulige møddingspladser med en gødningsandel på hver 30 m² til placering af møddingscontainer til afhentning af biogas.
- To eksisterende plansiloanlæg på henholdsvis 1.920 m² og 800 m².
- Udvidelse af plansiloanlæg med eksisterende støbt plads på 610 m².
- Eksisterende maskinhus på 295 m².
- Fire eksisterende fodersiloer på 31 m³ og en højde på 12 m.
- En eksisterende mæketank med en kapacitet på 15.000 L og en højde på 5 m.

Miljøtilladelsen kan ses i sin helhed på de følgende sider.

Afgørelser efter husdyrbrugloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat.
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- Sundhedsstyrelsen.
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85.
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 5. februar 2026 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 5. marts 2026, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til miljøtilladelsens afsnit C "Offentlighed og klagevejledning".

Miljøtilladelse til husdyrbruget Sindetvej 10, 6534 Agerskov

§ 16b

Lovbekendtgørelse nr. 1065
af 21. august 2025 om
husdyrbrug og anvendelse af
gødning m.v.

Tilladelsesdato:
5. februar 2026

Aabenraa Kommune

Plan, Teknik & Miljø
Team Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af husdyrbrugloven¹ skal ansøger indsende oplysninger om en række forhold, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens² bilag 1 punkt A og B. Kommunen skal i sin afgørelse beskrive husdyrbrugets særkender og vurdere og begrunde, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på miljøet, og at det opfylder de lovbestemte krav om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) på lugt- og ammoniakemission. Kommunen stiller de relevante vilkår, der sikrer, at husdyrbruget ikke har en væsentlig virkning på miljøet, samt at BAT er overholdt. Selve ansøgningsmaterialet kan læses i kapitel E.

Husdyrbruget på Sindetvej 10, 6534 Agerskov, har en ammoniakemission på mindre end 3.500 kg NH₃-N pr. år. Det har dermed en størrelse, der lovgivningsmæssigt reguleres efter husdyrbruglovens § 16 b. Den vedlagte ansøgning er et resultat af dialog imellem ansøger og Aabenraa Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. Ansøgningen danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv.

² Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Indholdsfortegnelse

A. Afgørelse	5
Dispensationer	7
Baggrund og særkender for afgørelsen	8
Historik	8
Ansøgning	8
Landskabelige værdier og særkender	8
Erhvervsmæssigt nødvendigt.....	9
Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	9
Natur	9
Jord, grundvand og overfladevand.....	11
Lugtgener	12
Øvrige emissioner og gener	12
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	14
Øvrige krav	14
Samlet vurdering	15
Lovgrundlag	15
Udnyttelsesfrist	16
Revurdering af miljøtilladelsen	16
Retsbeskyttelse	16
Ophævelse af eksisterende godkendelse	16
Andre tilladelser og dispensationer	16
B. Vilkår for husdyrbruget	17
Afgørelse	17
Indretning og drift	17
Lugt.....	18
Øvrige emissioner og gener.....	19
Jord, grundvand og overfladevand	19
Egenkontrol	21
Beredskabsplan	21
C. Offentlighed og klagevejledning	22
Naboorientering og partshøring	22
Annoncering og afgørelse.....	22
Klagevejledning	22
D. Kommunens bilag	24
Lugtkonsekvenszonen	24
E. Miljøansøgningen	25

Datablad

Husdyrbrugets adresse: Sindetvej 10, 6534 Agerskov

Ansøger: Philip Schmidt

Ansøgers CVR-nummer: 31194938

Tilladelsesmyndighed: Aabenraa Kommune

Tilladelsesdato: 5. februar 2026

Sagsbehandler: Tine Oerter Trane

Kvalitetssikring: Maja Hauchrog Vink

Ansøgningsmateriale: Louise H. Riemann, LHN

Sagsnr.: 25/24744

Kortmateriale: Aabenraa Kommune, Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.

Lovgrundlag: Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven).

A. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler miljøtilladelse til husdyrbruget efter husdyrbruglovens § 16 b på Sindetvej 10, 6534 Agerskov, matr.nr. 24, Hellevad Ejerlav, Hellevad til hold af kvæg med de stillede vilkår. Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Der tillades følgende stalde og produktionsarealer:

Stald	Staldstørrelse m ²	Produktion	Produktionsareal m ²
A. Kostald	1.924	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse.	300
		Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald m. spalter (bagskyl eller ringkanal)	1.280
B. Kvier 1	698	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse.	40
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse.	280
C. Kvier 2	258	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald m. spalter (bagskyl eller ringkanal)	250
O. Plads til kalvehytter/container	345	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	200
E. Mødding/Kalveplads	200	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	200
Q. Plads til kalvehytter/container	175	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	100
P. Plansilo/kalvehytter/container	431	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	200
I alt			2.850

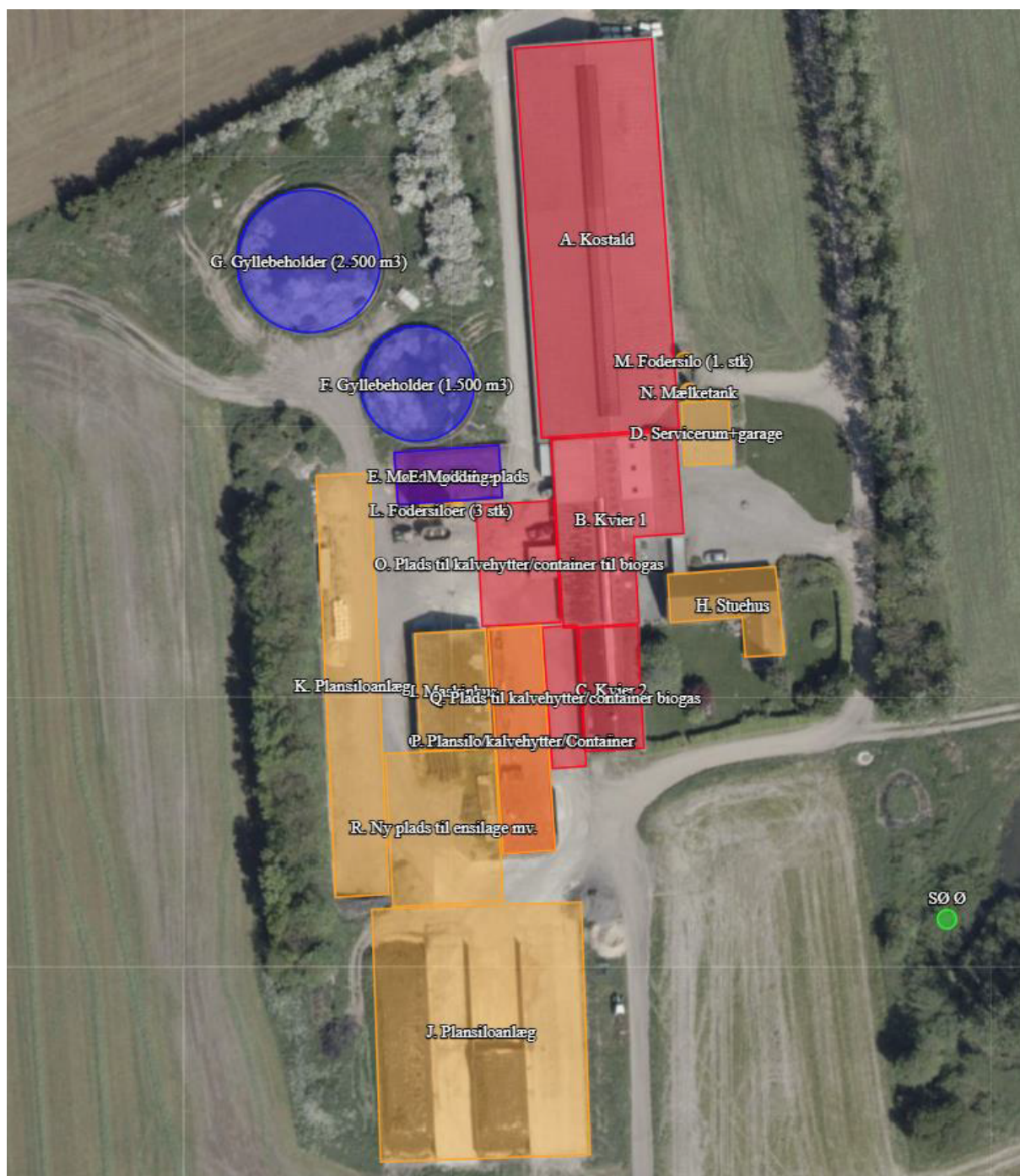
Der godkendes følgende gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg:

- Eksisterende gyllebeholder på 2.500 m³ med et overfladeareal på 577 m².
- Eksisterende gyllebeholder på 1.500 m³ med et overfladeareal på 373 m².
- Eksisterende møddingsplads med en gødningsandel på 200 m².
- Tre nye mulige møddingspladser med en gødningsandel på hver 30 m² til placering af møddingscontainer til afhentning af biogas.
- To eksisterende plansiloanlæg på henholdsvis 1.920 m² og 800 m².
- Udvidelse af plansiloanlæg med eksisterende støbt plads på 610 m².

Øvrige anlæg:

- Eksisterende maskinhus på 295 m².
- Fire eksisterende fodersiloer på 31 m³ og en højde på 12 m.
- En eksisterende mælketank med en kapacitet på 15.000 L og en højde på 5 m.

Det godkendte staldanlæg kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over stalene i Figur 1.

Figur 1. Oversigt over stalde, anmeldelsespligtige anlæg samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg.

Dispensationer

Ansøger søger om udvidelse af produktionsarealet i den eksisterende kviestald (B. Kvier 1) med et dybstrøelsesareal på 40 m².

Kviestalden er beliggende indenfor afstandskravet på 25 m til ikke almene vandforsyningsanlæg i form af vandforsyningsboring med DGU nr. 160.486 og indenfor afstandskravet på 15 m til beboelse på samme ejendom, jf. husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 1 og 6. Ansøger har derfor søgt dispensation for afstandskravene.

Den eksisterende kviestald er en lovligt eksisterende bygning, der tidligere har modtaget dispensation for afstandskravet til vandboringen og ejendommens stuehus. Det vurderes, at udvidelsen af produktionsarealet ikke vil øge risikoen for overfladeafstrømning til vandboringen. Lugtemissionen forøges ved udvidelse af produktionsarealet, men da alternativet vil være etablering af en ny staldbygning, som kan overholde afstandskravene, vurderes det ikke at være en proportional løsning, sammenlignet med udnyttelsen af eksisterende staldbygninger.

Aabenraa Kommune meddeler derfor med hjemmel i husdyrbruglovens 9, stk. 3 dispensation for afstandskravet i husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 1 og 6, så ansøger kan etablere et dybstrøelsesareal på 40 m² i den eksisterende kviestald (B. Kvier 1).

Baggrund og særkender for afgørelsen

Aabenraa Kommune meddeler miljøtilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik. Det vurderes, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Aabenraa Kommune vurderer, at miljøtilladelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Historik

Husdyrbruget modtog den 20. januar 1992 tilladelse til opførelse af en ny kostald på 686 m² og en ny gyllebeholder med en opbevaringskapacitet på 1.500 m³ af Rødekro Kommune. Tilladelsen er udnyttet.

Den 8. maj 1995 modtog husdyrbruget tilladelse til at nedrive en gammel kostald på 264 m² og opføre en ny stald på 295 m², efterfulgt af en tilladelse til opførelse af en tilbygning på 144 m² til den nye stald den 13. oktober 1995. Begge tilladelser er udnyttet.

Den 10. marts 2004 modtog husdyrbruget landzonetilladelse til etablering af en ny gyllebeholder med en opbevaringskapacitet på 2.500 m³ og to ensilagepladser på henholdsvis 500 m² og 320 m². Tilladelsen er udnyttet.

Husdyrbruget modtog den 24. april 2006 tilladelse til etablering af en tilbygning til kostalden på 650 m². Tilbygningen er etableret.

Den 31. marts 2015 modtog husdyrbruget en afgørelse om lovliggørelse af tre etablerede ensilagepladser på samlet 1.160 m² af Aabenraa Kommune.

Den 28. maj 2020 fastslog Aabenraa Kommune, at husdyrbruget har en produktionstilladelse til et dyrehold på 249 DE i kvæg efter gældende faktorer i 2002. Det tilladte dyrehold blev ikke nærmere specificeret i forhold til race, malkekøer, kvier og kalve, hvorfor alle kombinationer må benyttes, så længe de 249 DE ikke overskrides.

Ansøgning

Aabenraa Kommune har den 30. september 2025 modtaget en ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget på Sindetvej 10, 6534 Agerskov. Ansøger ønsker en ny miljøtilladelse efter stipladsmodellen fremfor dyreenheder, så der kan produceres fuldt ud inden for grænserne af de eksisterende bygninger. Derudover planlægger ansøger at udvide det eksisterende plansiloanlæg med en ny silo på ca. 600 m² og benytte eksisterende faste pladser med afløb til opstilling af kalvehytter og opbevaring af mødding/opstilling af container til biogas. Desuden overvejer ansøger også at skifte malkestalden ud med malkerobotter.

Denne tilladelse er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsskema nr. 242 333, version 2 og miljøansøgningen i kapitel E.

Landskabelige værdier og særkender

Placering af anlæg

Husdyrbruget er beliggende i landzone ca. 3 km nord for Hellevad, lige op til kommunegrænsen mellem Tønder og Aabenraa Kommune.

Husdyrbruget er beliggende indenfor landskabskarakterområdet "Toftlund Bakkeø", som

er kendetegnet ved et blødt bakket terræn, der ligger relativt højt i forhold til det mere jævne, lavtliggende slettelandskab, der omgiver området mod syd og øst. Overgangen fra det lavtliggende slettelandskab opleves tydeligt i landskabet som en markant terrænstigning, der hæver sig af landskabet.

Landskabet er præget af intensivt dyrkede marker afgrænset af en fragmenteret hegnstruktur, og stedvis brudt af små bevoksninger og spredtliggende småsøer. I den nordøstlige del af området er landskabet mere lavtliggende, og er kendetegnet ved en tæt struktur af afvandingsgrøfter og mindre områder med mose.

Det bakkede terræn i samspil med den spredte bevoksningsstruktur giver landskabet et varieret udtryk, der nogle steder opleves lukket og andre steder åbner sig op og giver mulighed for vide udsigter over det omkringliggende landskab.

Området rummer enkelte, mindre landsbyer, middelstore gårde og husmandssteder samt enkelte store, spredtliggende gårde. Bebyggelsen er generelt indpasset i landskabets terræn og bevoksningsstrukturer og optræder derved ikke markant i landskabet.

Landskabets værdier knytter sig særligt til det bakkede terræn, hvilket fremstår mest markant i den vestlige del af området. Særligt overgangen til det flade slettelandskab mod syd tilfører landskabet en særlig visuel oplevelsesværdi, der er med til at formidle landskabets geologiske dannelse.

Der sker ingen bygningsmæssige ændringer med det ansøgte. De nye kalvepladser og den nye ensilageplads etableres på allerede eksisterende faste pladser, der omkranses af eksisterende bygninger og beplantning. Aabenraa Kommune vurderer på den baggrund, at det ansøgte ikke vil tilsidesætte landskabelige hensyn, og at det ikke vil påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Bygge- og beskyttelseslinjer og kommunalplaner

Bygge- og beskyttelseslinjer:

Husdyrbruget er ikke beliggende inden for bygge- og beskyttelseslinjer.

Kommuneplanområder:

Husdyrbruget ligger ikke inden for områder i kommuneplanen udpeget med landskabelige bevaringsværdier.

Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget på Sindetvej 10 er placeret nært op ad kommunegrænsen til Tønder Kommune. Aabenraa Kommune har i den forbindelse hørt landbrugsafdelingen i Tønder Kommune om eventuelle bemærkninger til det ansøgte. Tønder Kommune havde ingen bemærkninger til det ansøgte, hvorfor det vurderes, at det ansøgte ikke vil medføre grænseoverskridende virkninger.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Aabenraa Kommune vurderer, at inddragelse af eksisterende pladser til opstilling af kalvehytter og opbevaring af mødding/container til biogas samt tilladelse efter stipladsmodellen, er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbruget, da en tilladelse af staldenes produktionsareal i stedet for dyreenheder vil gøre det lettere at udnytte staldanlægget optimalt, hvorved husdyrbrugets indtjeningsmuligheder kan optimeres og bedriften vil fremtidssikres.

Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Natur

Ammoniakkfølsom natur

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod en tilstandsændring forårsaget af en næringsberigelse, der overskrider naturens tålegrænse,

må den luftbårne ammoniakdeposition fra husdyrbrug til naturarealer ikke overstige fastlagte beskyttelsesniveauer, som er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 27, 28 og 29. I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er de ammoniakfølsomme naturområder inddelt i tre kategorier med forskellige beskyttelsesniveauer jf. Tabel 1.

Tabel 1. Tabel over ammoniakfølsom natur, der er beskyttet efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 27, 28 og 30.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.	Maks. totaldeposition afhængig af antal øvrige husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved >1 øvrige husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 øvrigt husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 øvrige husdyrbrug
Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, i form af højmoser, lobeliesøer, heder >10 ha og overdrev >2,5 ha.	Maks. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha.	Maks. merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan ved en konkret vurdering tillade en merdeposition på >1,0 kg N/ha/år indenfor de angivne tålegrænser ³ , men kan ikke stille krav om merdeposition på <1,0 kg N/ha/år.

Det fremgår af husdyrbruglovens regelsæt, at beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivsforpligtelserne.

Tabel 2. Tabel over ammoniakdepositionen til nærliggende beskyttet og ammoniakfølsom natur.

Naturpunkt	Kategori	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
Habitatnatur SØ	1	0,0	0,0
Habitatnatur NV	1	0,0	0,0
Overdrev SV	2	0,0	0,0
Overdrev NØ1	2	0,0	0,0
Overdrev NØ2	2	0,0	0,0
Skov Ø	3	0,0	0,2
Mose NV	3	0,0	0,1
Mose SØ	3	0,0	0,3
Mose SV	3	0,0	0,1
SØ Ø	Ingen kategori	1,5	5,6
SØ NV	Ingen kategori	0,1	0,4

Idet at husdyrbruglovens depositionsgrænser til ammoniakfølsom natur er overholdt for det ansøgte, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke vil forekomme tilstandsændringer i disse naturarealer.

Beskyttet natur

Umiddelbart øst for husdyrbruget ligger en § 3-beskyttet sø, som modtager en forøget deposition af ammoniak fra det ansøgte på over 1 kg N/ha/år. Naturpunktet "SØ Ø" modtager en merdeposition på 1,5 kg N/ha/år og en totaldeposition på 5,6 kg N/ha/år.

³ Notat fra DCE – National Center for Miljø og Energi af den 31. december 2024 om opdatering af empirisk baserede tålegrænser

Da alle arealerne op til søen er landbrugsarealer, vurderer Aabenraa Kommune, at det ikke er relevant at sætte en øvre tålegrænse for den atmosfæriske ammoniakdeposition, da søen modtaget et langt større bidrag via tilstrømning fra de omkringliggende arealer. Aabenraa Kommune vurderer på den baggrund, at merdepositionen ikke medfører en tilstandsændring i søen.

Da merdepositionen for de resterende § 3-naturarealer er under 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur som følge af atmosfærisk deposition, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke medfører tilstandsændringer i beskyttet natur.

Den ammoniakfølsomme beskyttede natur er beskyttet efter husdyrbruglovens regler og behandles under afsnittet om ammoniakfølsom natur.

Fredede områder & kommunalplaner

Husdyrbrugets kostald og to kviestalde ligger delvist inden for et område udpeget som økologiske forbindelser i kommuneplanen. Inden for økologiske forbindelser må ændringer i arealanvendelsen, herunder etablering af byggeri, ikke i væsentlig grad forringe det vilde dyre- og plantelivs spredningsmuligheder. Da ansøger ikke etablerer nyt, men blot udnytter eksisterende faste pladser, vurderes det ansøgte ikke at stride imod retningslinjerne for områder udpeget med særlige økologiske forbindelser.

Internationale beskyttelsesområder

Da husdyrbruget ikke ligger i, eller i nær tilknytning til, et Natura 2000-område, vurderer Aabenraa Kommune, at ansøgningen ikke har en væsentlig indvirkning på internationale beskyttelsesområder. Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 96 'Bolderslev Skov og Uge Skov', der består af habitatområde H85. Området ligger ca. 11 km sydøst for husdyrbruget.

Beskyttelsen af habitatnaturen i habitatområdet er indarbejdet i husdyrbruglovens regler for ammoniakfølsom natur, som vurderes i ovenstående afsnit om ammoniakfølsom natur. Det vurderes, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på habitatområdet, da det ikke medfører tilstandsændringer i områdets natur.

Planter og dyr

I forhold til plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, afsnit b vurderer kommunen, at der ikke sker nogen ødelæggelse af disse som følge af projektet, da ingen af de syv plantearter er registreret på stedet eller vurderes at findes i området.

Der er registreret spidssnudet frø (habitatdirektivets bilag IV) i en § 3 beskyttet sø ca. 3 km sydvest for husdyrbruget. Det vurderes dog, jf. vurderinger i tidligere afsnit, at der som følge af det ansøgte ikke sker en tilstandsændring i områdets natur, der vil medføre en forværring af paddernes levevilkår.

Det kan ikke udelukkes, at der forekommer beskyttede flagermus omkring gården. Da der hverken fjernes gamle træer eller bygninger i det ansøgte eller forekommer tilstandsændringer i naturarealer, som følge af det ansøgte, vurderer Aabenraa Kommune, at områdets dyre- og planteliv ikke forværres af det ansøgte.

Jord, grundvand og overfladevand

I miljøansøgningens bilag 5.2 fremgår en afløbsplan for hele husdyrbruget. Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at afløbsforholdene skal stemme overens med den indsendte afløbsplan.

For at sikre at opsamlingsbeholderen ikke løber over i perioder, hvor det ikke er muligt at udsprinkle, stilles der vilkår om, at opsamlingsbeholderen skal have en bufferkapacitet, der svarer til en halv måneds nedbør. Alternativt skal opsamlingsbeholderen indrettes med overløb til egnet opbevaringsanlæg. Den nødvendige bufferkapacitet beregnes med udgangspunkt i den måned, i forbudsperioden fra 1. oktober til 1. februar, med mest nedbør. I perioden 2015-2024 i Aabenraa Kommune var oktober måneden med mest nedbør, med gennemsnitligt 95,9 mm nedbør. For husdyrbrugets nuværende plansiloanlæg på 3.150 m², skal opsamlingsbeholderen derfor have en kapacitet på minimum 151 m³, eller indrettes med overløb til egnet opbevaringsanlæg. Ved udvidelsen af plansiloanlægget med en ny plansilo på 609 m² vil den nødvendige kapacitet på en opsamlingsbeholder være 180 m³.

For at modvirke risikoen for olieforurening, har Aabenraa Kommune vurderet, at det er nødvendigt at stille vilkår til placering af olietanke og forholdsregler ved uheld, herunder at der på ejendommen skal være materiale til opsamling af spild.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke forekommer en væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand, såfremt de stillede vilkår og husdyrbrugloven med bekendtgørelser overholdes.

Lugtgener

Aabenraa Kommune har vurderet, at lugtmarkørerne for nærmeste nabo, nærmeste lokalplan til offentligt formål i landzone og nærmeste fremtidige byzone er placeret korrekt i husdyrgodkendelse.dk.

Der er ikke kumulation i forhold til lugt fra andre husdyrbrug, idet der ikke ligger andre husdyrbrug indenfor 300 m til nærmeste lokalplan i landzone og fremtidig byzone samt indenfor 100 m til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt.

Tabel 3. Lugtberegning – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk., ansøgningsskema nr. 242 333.

Adresse	Område status	Kumulation	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Kampvej 5	Nærmeste nabo uden landbrugspligt	0	94	859,5	Ja
Lokalplan nr. LP052	Nærmeste lokalplan i landzone	0	216,5	3.005,5	Ja
Hellevad	Nærmeste fremtidig byzone	0	308,3	2.786,4	Ja

Som det fremgår af Tabel 3, er lugtgeneafstanden til nærmeste nabo uden landbrugspligt, nærmeste lokalplan i landzone og nærmeste fremtidig byzone overholdt.

Ud over beregning af lugtgeneafstanden, udregnes lugtkonsekvenszonen i husdyrgodkendelse.dk. Inden for denne radius kan lugt ind imellem registreres. Lugtkonsekvenszonen er udregnet til 373 m. Et kort med lugtkonsekvenszonen er vedlagt som bilag 1 i afsnit D. Kommunens bilag.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Øvrige emissioner og gener

Støjgener

I miljøansøgningens afsnit 3.7.1 er støjgenerne beskrevet. Aabenraa Kommune vurderer, at støjgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige støjgener for de nærmeste naboer.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at husdyrbruget skal overholde de generelle støjgrænser for områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern Støj fra virksomheder". Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at støjgrænserne skal være overholdt ved nærmeste nabos inden- og udendørs opholdsarealer, dog maksimalt 15 meter fra beboelsen.

Støvgener

Støvgenerne er beskrevet i miljøansøgningens afsnit 3.7.2. Aabenraa Kommune vurderer, at støvgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at der gøres de nødvendige tiltag for at begrænse støvgenerne for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at der ikke må forekomme støvgener uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Rystelsesgener

Evt. rystelser fra ejendommen er beskrevet i miljøansøgningens afsnit 3.7.6. Aabenraa Kommune vurderer, at evt. gener fra rystelser er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener i form af rystelser ved de nærmeste naboer.

For at sikre naboerne stilles der vilkår til, at der ikke må forekomme væsentligt gener fra rystelser og vibrationer uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Flue- og rottegener

Husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse er beskrevet i miljøansøgningens afsnit 3.7.5. Aabenraa Kommune vurderer, at bekæmpelse af fluer og rotter har et sådant omfang, at der ikke vil være væsentlige gener for omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at arealerne omkring staldene skal holdes ryddelige, således at rottetilhold forebygges. Der stilles derudover vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske efter gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transportgener

Antallet af transporter til og fra husdyrbruget er beskrevet i miljøansøgningens afsnit 3.7.6.

Aabenraa Kommune vurderer, at transporterne til og fra ejendommen er beskrevet tilstrækkeligt, og at der ikke skal stilles vilkår til transporter til og fra ejendommen.

Lysgener

I miljøansøgningens afsnit 3.7.3 beskrives det, at udendørsbelysning ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår, til at der ikke må forekomme væsentlige lysgener for de omkringboende, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Uhygiejniske forhold

Da døde dyr opbevares overdækket og på fast bund, samt at der forebygges mod skadedyr i den daglige drift, vurderer Aabenraa Kommune, at der, som følge af det ansøgte, ikke sker en væsentlig indvirkning på miljøet, hvad angår uhygiejniske forhold.

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki

Husdyrbruget er forpligtet til at overholde Aabenraa Kommunes til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald, hvorfor det vurderes, at kravet om iagttagelse af miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki er overholdt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

BAT Ammoniakemission

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for reduktion af ammoniakemissioner, når produktionen medfører en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniakemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til størrelsen af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet til ammoniakemission fra husdyrbruget er 3.336 kg NH₃-N pr. år, og at den faktiske emission er 3.336 kg NH₃-N pr. år. BAT-kravet for husdyrbruget er således overholdt med de valgte gulvtyper.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at staldarealer skal renholdes, og at staldafsnit med dybstrøelse skal strøs med halm eller andet tørstof, i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen, da det indgår i forudsætningen for ammoniakemissionsberegningen i husdyrgodkendelse.dk.

Øvrige krav

Brugen af naturressourcer

I miljøansøgningens afsnit 3.8.3, 3.8.5 og 3.8.6 er det forventede forbrug af olie og kemikalier, energi og vand beskrevet.

Af miljøansøgningen fremgår det, at vand- og energiforbruget vil stige som følge af udvidelsen, dog er stigningen inden for normen jf. Håndbog til driftsplanlægning 2015, som er udgivet af SEGES.

Aabenraa Kommune vurderer, at det øgede forbrug af naturressourcer er acceptabelt taget udvidelsen i betragtning, og at det i øvrigt ikke vil medføre væsentlige miljøgener, hvorfor der ikke stilles vilkår til energi- og vandforbruget på ejendommen.

Vurdering af om husdyrbruget har tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning

Der er redegjort for håndtering og opbevaring af husdyrgødning i miljøansøgningens afsnit 3.1.4. Ansøger har indsendt en kapacitetsberegning der viser, at der er mere end 9 måneders opbevaringskapacitet til gylle fordelt på husdyrbrugets eksisterende gyllebeholdere på 2.500 m³ og 1.500 m³, samt to lejede gyllebeholdere på henholdsvis 900 m³ og 1.950 m³.

Alt husdyrgødning i form af gylle og dybstrøelse afsættes til biogasanlæg, og afgasset biomasse returneres i gyllebeholderen. Dybstrøelse afhentes af biogas ved hjælp af containere placeret på de faste pladser med afløb. Alternativt kan dybstrøelsen lægges på møddingspladsen, hvis biogas skulle være forhindret i at afhente dybstrøelsen.

Aabenraa Kommune vurderer, at håndteringen af husdyrgødning overholder BAT, og at der ikke er væsentlig virkning på miljøet herfra. Dokumentation for tilstrækkelig opbevaringskapacitet skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vurdering af om afstandskrav er overholdt

Den eksisterende kviestald (B. Kvier 1) er beliggende indenfor afstandskravet på 25 m til ikke almene vandforsyningsanlæg i form af vandforsyningsboring med DGU nr. 160.486 og indenfor afstandskravet på 15 m til beboelse på samme ejendom, jf.

husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 1 og 6. Da ansøger ønsker at etablere et nyt produktionsareal i kviestalden, medfører det ansøgte en forøget lugt- og ammoniakemission, hvorfor der søges dispensation for afstandskravene. Aabenraa Kommunes vurdering af ansøgning om dispensation for afstandskravene ses i afsnittet "Dispensationer".

Øvrige eksisterende og nye stalde og anlæg overholder alle afstandskrav angivet i husdyrbruglovens §§ 6-8.

Vurdering af, om husdyrbruget er forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug

Ansøger lejer et husdyrbrug på Vandmøllevej 2, 6230 Rødekro, der benyttes som kviehotel. Kviehotellet ligger 5 km sydvest for Sindetvej 10, 6534 Agerskov. Aabenraa Kommune vurderer, at ejendommene ikke opfylder kriterierne om forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundenhed, grundet afstanden mellem ejendommene. Afstanden mellem husdyrbrugene er større end 50 % af den ukorrigerede geneafstand til enkeltbolig, hvorved husdyrbrugene ikke er forureningsmæssige forbundne.

Ophør af husdyrbruget

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at der skal foretages oprydning og rengøring ved varigt ophør af driften for at undgå forureningsfare.

Samspelet mellem faktorer og sårbarhed i forhold til risici for større ulykker m.v.

I miljøansøgningens afsnit 3.9 er der beskrevet, hvad der gøres for at beskytte nærmiljøet og grundvandet. Aabenraa Kommune vurderer, at der gøres tilstrækkeligt for at sikre, at der ikke sker en forurening med husdyrgødning, ved at gyllebeholderne er tilmeldt 10 års beholderkontrol, og ved at man er opmærksom på hvad man skal gøre, hvis der skulle ske et gylleudslip.

Samlet vurdering

Vurdering af VVM og BAT

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Vurdering af ansøgningens miljømæssige påvirkning

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af ovenstående og af miljøansøgningens afsnit 3, at ansøgningen om miljøtilladelse ikke vil påvirke miljøet væsentligt, og at ansøgningen derfor ikke omfattes af kravet om, at der skal indsendes en miljøkonsekvensvurdering.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med

tilhørende bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

Husdyrbruget har et produktionsareal større end 100 m² og en ammoniakemission på mindre end 3.500 kg NH₃-N pr. år. Husdyrbruget er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 b og er tilladelsespligtigt med Aabenraa Kommune som tilladelses- og tilsynsmyndighed.

Udnyttelsesfrist

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt.

Revurdering af miljøtilladelsen

Miljøtilladelser efter husdyrbruglovens § 16 b skal ikke revurderes.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 5. februar 2034.

Ophævelse af eksisterende godkendelse

Den eksisterende produktionstilladelse af 28. maj 2020 til husdyrbruget på Sindetvej 10, 6534 Agerskov ophæves ved udnyttelse af denne miljøtilladelse.

Andre tilladelser og dispensationer

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Aabenraa Kommune.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøtilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

Afgørelse

Vilkår 1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 242 333, version 2, modtaget i Aabenraa Kommune den 30. september 2025, og med de vilkår, der fremgår af miljøtilladelsen.

Vilkår 2. Denne miljøtilladelse skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

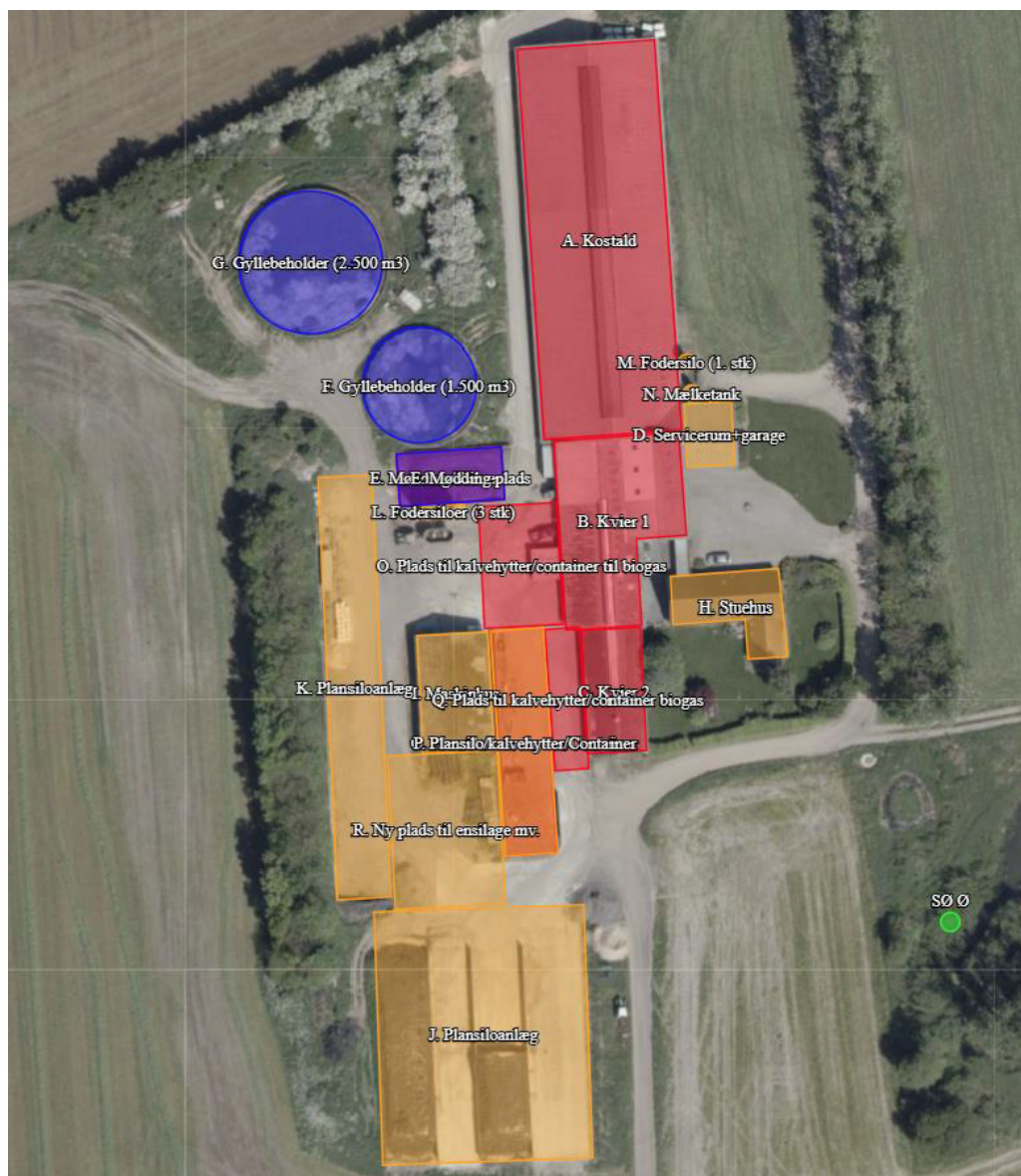
Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

Vilkår 3. Husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel:

Stald	Staldstørrelse m ²	Produktion	Produktionsareal m ²
A. Kostald	1.924	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse.	300
		Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald m. spalter (bagskyl eller ringkanal)	1.280
B. Kvier 1	698	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse.	40
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse.	280
C. Kvier 2	258	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald m. spalter (bagskyl eller ringkanal)	250
O. Plads til kalvehytter/container	345	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	200
E. Mødding/Kalveplads	200	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	200
Q. Plads til kalvehytter/container	175	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	100
P. Plansilo/kalvehytter/container	431	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	200
I alt			2.850

- Vilkår 4. Husdyrbruget skal indrettes med stalde og opbevaringsanlæg som vist på nedenstående kort. Dyretyper og staldsystem må ikke ændres, og størrelsen på produktionsarealerne må ikke øges, i forhold til det der fremgår af vilkår 3.

Dybstrøelsesarealer i stalde og kalvehytter

- Vilkår 5. I staldafsnit med dybstrøelse skal der strøs med halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning

- Vilkår 6. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevogn foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

Lugt

- Vilkår 7. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres at gulve holdes tørre, at gødnings- og foderrester i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Øvrige emissioner og gener

Støj

Vilkår 8. Husdyrbrugets samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Tidsinterval	Grænseværdi	Referencetidsrum
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Støjgrænserne må ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen.

Vilkåret gælder for al støj fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel. Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Vilkår 9. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 8 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støv, lys og rystelser

Vilkår 10. Driften må ikke medføre væsentlige støv- og lysgener eller gener i form af rystelser uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

Vilkår 11. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

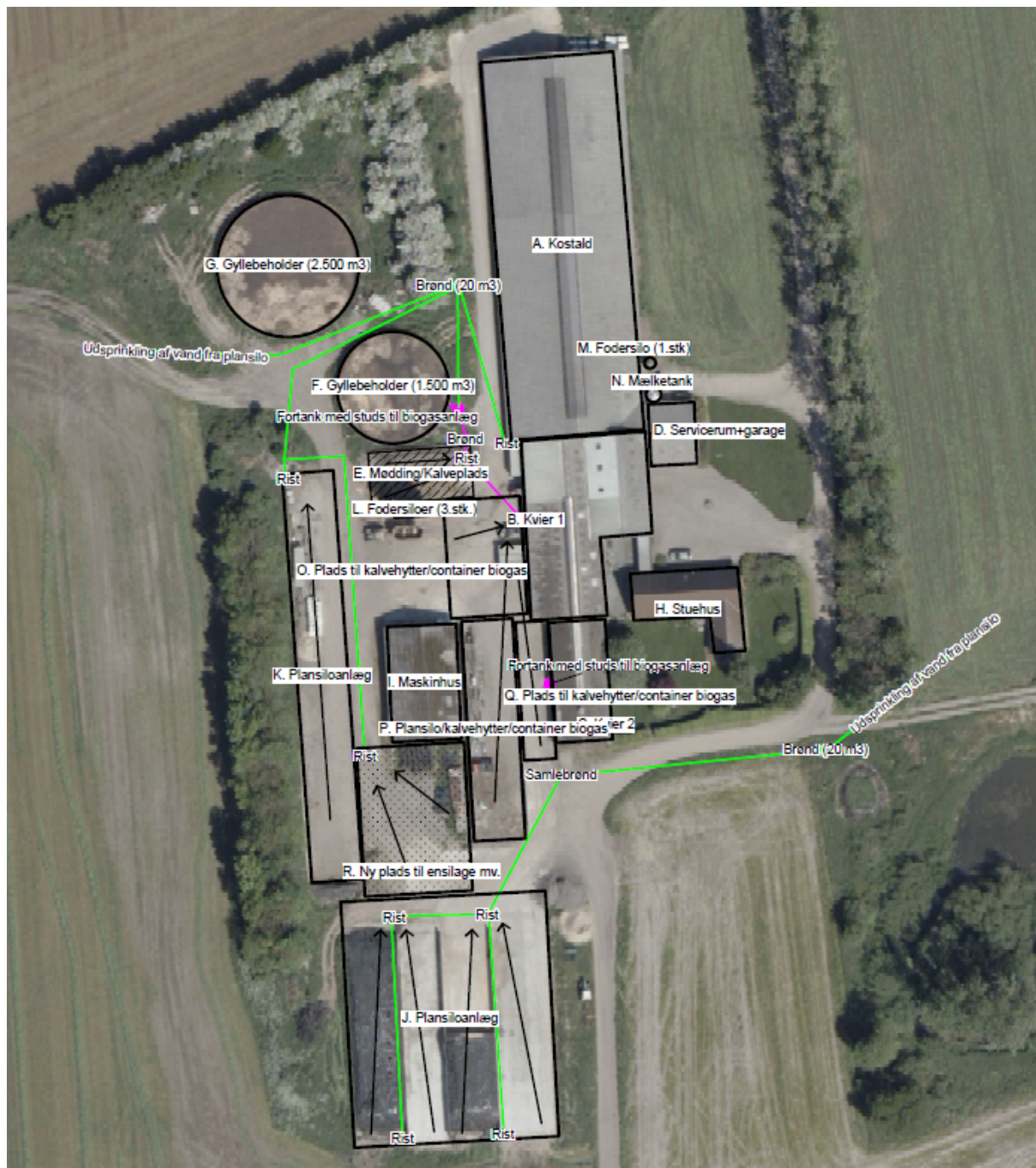
Vilkår 12. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Jord, grundvand og overfladevand

Spildevand

Vilkår 13. Kemikalier, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand eller overfladevand, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer med fare for forurening skal straks opsamles.

Vilkår 14. Afledning af flydende husdyrgødning, ensilagesaft, restvand og spildevand skal foregå som vist på nedenstående kortudsnit.

Vilkår 15. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.

Udsprinkling af ensilagesaft og restvand

Vilkår 16. Husdyrbrugets ensilageopbevaringsanlæg skal tilkobles opsamlingsbeholder med en bufferkapacitet af minimum $\frac{1}{2}$ måneds nedbør, svarende til $0,04795 \text{ m}^3/\text{m}^2$. Alternativt skal opsamlingsbeholderen indrettes med overløb til egnet opbevaringsanlæg.

Olie og diesel

Vilkår 17. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af oliespild.

Vilkår 18. Olie og diesel, herunder spildprodukter, skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb, så spild kan opsamles.

Egenkontrol

Generelt

Vilkår 19. Kvitteringer for aflevering af farligt affald og andre dokumentationer for vilkårenes overholdelse skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.

Ved ophør af husdyrbruget

Vilkår 20. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Aabenraa Kommune.

Vilkår 21. Ved husdyrbrugets ophør skal tilbageværende husdyrgødning fjernes, og ejendommen skal ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

Beredskabsplan

Vilkår 22. På husdyrbruget skal der forefindes en opdateret beredskabsplan. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Den skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Ved ansættelse af udenlandsk arbejdskraft skal beredskabsplanen oversættes til et sprog de forstår. I tilfælde af uheld skal beredskabsplanens forskrifter følges.

Vilkår 23. Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder og derefter med de ansatte mindst én gang årligt.

C. Offentlighed og klagevejledning

Naboorientering og partshøring

Et udkast til miljøtilladelsen blev den 15. januar 2026 sendt i høring hos ansøger, parter, naboer og andre berørte. Der var en frist på 2 uger til at fremsende kommentarer.

Annoncering og afgørelse

Den meddelte miljøtilladelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside den 5. februar 2026, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede.

Du har ifølge forvaltningslovens⁴ § 9 ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen. Eventuel aftale herom skal aftales med Team Miljøs landbrugsgruppe på landbrug@aabenraa.dk.

Klagevejledning

Miljøtilladelsen kan i medfør af husdyrbrugloven § 76 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 5. februar 2026 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 5. marts 2026, der er dagen for klagefristens udløb.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Styrelsen for Patientsikkerhed

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 Forvaltningsloven

- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Udkastet til miljøtilladelsen er forud for meddelelse af tilladelsen blevet sendt til ansøger og ansøgers rådgiver, parter, naboer og andre berørte (beboelser der er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. afsnit D).

Den 5. februar 2026

A handwritten signature in black ink, reading 'Tine Trane'. The signature is written in a cursive, flowing style with a large, sweeping arch over the first part of the name.

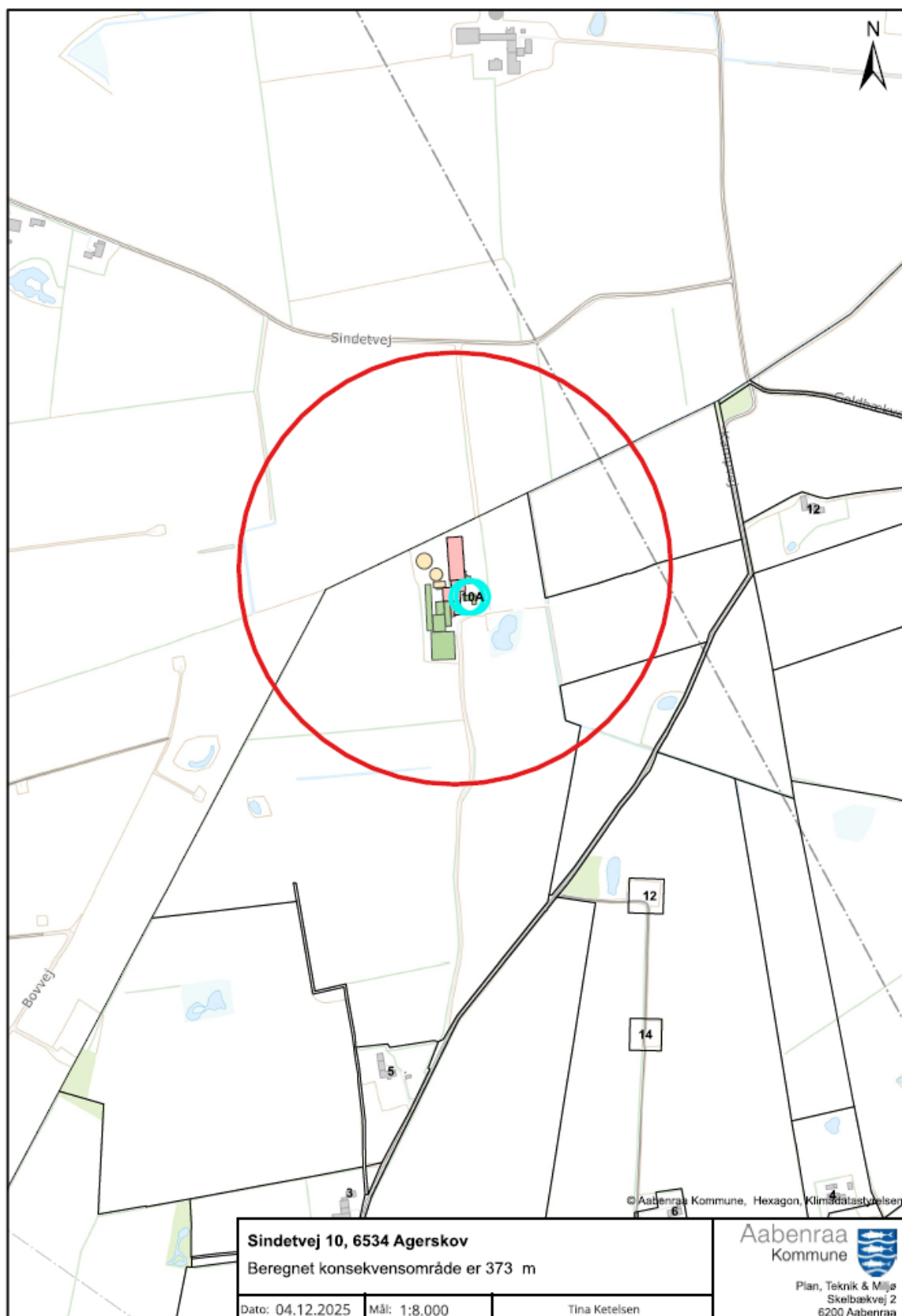
Tine Oerter Trane
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa

D. Kommunens bilag

Lugtkonsekvenszonen

Aabenraa Kommune har udarbejdet et kort over lugtkonsekvenszonen med en konsekvenszone på 373 meter:

E. Miljøansøgningen

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøtilladelse med tilhørende bilag. Det er miljørådgiver Louise H. Riemann, LHN, der har udarbejdet ansøgningsmaterialet

Ansøgningen med bilag er vedlagt på de følgende sider.

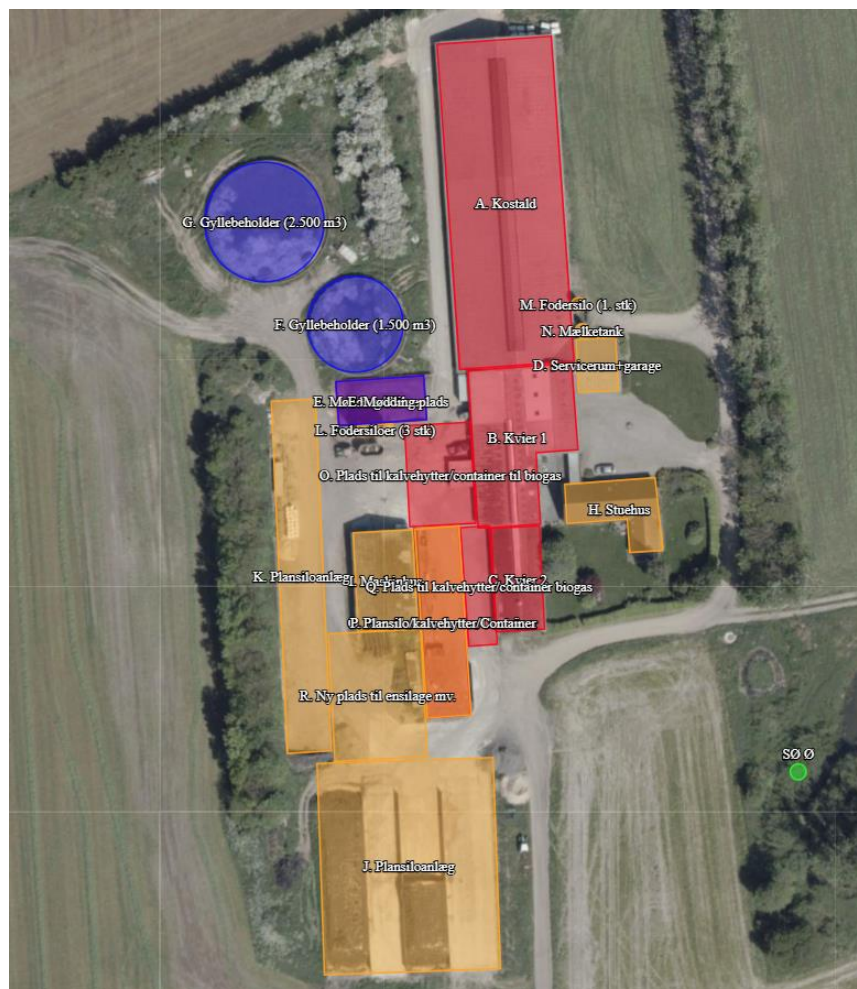
Miljøkonsekvensrapport til § 16b tilladelse

Sindetvej 10, 6534 Agerskov

Ansøgning om udvidelse i eksisterende rammer +
godkendelse af eksisterende pladser, så de både kan
bruges til kalvehytter, dybstrøelse/container biogas
mm.

Skema 242333 i Husdyrgodkendelse.dk

(version 3, indsendt 18.december 2025)

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Philip Schmidt, Rise Hjarup Bygade 51, 6200 Aabenraa. Mobil: 51220626, Mail: philipjepsenschmidt@gmail.com
Husdyrbrugets adresse	Sindetvej 10, 6534 Agerskov
CVR-nummer	31194938
CHR-nummer	48005
Kommune	Aabenraa
Ejendomsnummer	10027984
Matrikel-nr.	24 - Hellevad Ejerlav, Hellevad
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Nej
Biaktiviteter	Nej
Ansøgningsskema	242333
Konsulent	Louise H. Riemann, cand. scient. landskabsforvaltning Tlf.: 73642915 og e-mail: lhr@lhn.dk Miljø- og naturrådgiver hos: LHN, Industriparken 1, 6360 Tinglev CVR-nr. 16342718 (Kompetent ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten)
Ansøgning indsendt første gang	30. september 2025

Forord/Læsevejledning

Denne rapport er en miljøkonsekvensrapport/ansøgning om miljøgodkendelse efter § 16a. Rapporten beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Sindetvej 10, 6534 Agerskov.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved ejendommens produktion og den ansøgte ændring i dyreholdet. Rapporten indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte samt under hvert afsnit en vurdering af de væsentlige indvirkninger på miljøet. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹ og er opbygget ud fra Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen.

Til miljøkonsekvensrapport er der indsendt bilag med oversigtskort over ejendommen, staldtegninger/skitser med opgørelse af produktionsarealer og en fuldmagt fra ansøger. Endvidere genereres der en pdf af ansøgningsskema 242333.

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 718 af 08/07/2019

Indhold

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)	2
1 Indledning.....	6
2 Ikke teknisk resumé (F9).....	6
3 Husdyrbruget og det ansøgte.....	8
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, E1a, F1a, F1b)	9
3.1.1 Stald- og opbevaring.....	10
3.1.2 Dyrehold	12
3.1.3 Produktionsarealer	13
3.1.4 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	15
3.1.5 Drift af anlægget.....	16
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, E1c, F1b).....	18
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre landbrug (A5, B3, E1c).....	18
3.4 Husdyrbruget og det ansøgt beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, C1c, F1a).....	18
3.4.1 Generelle afstandskrav (B4)	20
3.4.2 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab (B2, E1a, F1a, F2)	23
3.4.3 Kommunen vurderer, Bilag IV arter (B5, D1c)	28
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, E1c)	29
3.5.1 Miljøteknologier og indsatte virkemidler (F5g)	29
3.5.2 Naturpunkter (B5, E1b).....	29
3.6 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c, F4)	33
3.6.1 Kumulation til naboer (B6, D1b).....	34
3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b, D1c, F2, F3, F4, F5c).....	34
3.7.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)	35
3.7.2 Støv (B7, E1b, F1d, F5c)	37
3.7.3 Lys (B7, E1b, F1d, F4c)	37
3.7.4 Emission af forurenende stoffer (F5C)	38
3.7.5 Skadedyr (B7).....	38
3.7.6 Transporter (B7)	38
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, E1c, F1c, F1d, F5b, F5f).....	40
3.8.1 Døde dyr (B8, F1c)	41
3.8.2 Affald (B8, F1c)	41
3.8.3 Olie- og kemikalier (B7, B8, F1c).....	42
3.8.4 Råvare (B7, F1c)	43

3.8.5	Energiforbrug (B8, F1c).....	43
3.8.6	Vandforbrug (B8, F1c).....	44
3.8.7	Spildevand og restvand (B7, F1d)	45
3.8.8	Samlet konklusion på afsnit 3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (F5b, F5c)	46
3.9	Forurenings- og gene begrænsende tiltag – Større ulykker og katastrofer (B7, E1c, F8)	46
3.10	BAT-ammoniakemission (B9, C2, E1c)	48
3.11	Indvirkning på klimaet og projektets sårbarhed overfor klimaændringer, faren for sundhed, kulturarv og miljø samt kumulation (F5f, F5d, F5e)	48
3.12	Grænseoverskridende virkninger (B10, E1c)	49
3.13	Påvirkning af jordarealer og jordbund (E1c)	49
3.14	Andet om befolkningen og menneskers sundhed (E1c)	49
3.15	Alternative løsninger og referencescenarie (E1d, F2, F3).....	50
3.16	Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5	50
3.17	Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker (F8).....	50
3.18	Oplysninger om konsulenten	51
3.19	Metode (F6)	51
3.20	Referenceliste (F10)	51
4	Konklusion	52
5	Bilag	54
5.1	Situationsplan	54
5.2	Afløbsplan	54
5.3	Skitse produktionsarealer	54
5.4	Beredskabsplan mgk 2025	54
5.5	Overslag opbevaringskapacitet.....	54
5.6	Fuldmagt	54

1 Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport/ansøgning om miljøgodkendelse beskriver og vurderer en udvidelse på ejendommen Sindetvej 10, 6534 Agerskov. Ejendommen er ejet af Philip Schmidt, Rise Hjarup Bygade 51, 6200 Aabenraa, som ligeledes er ansøger på denne ansøgning. Philip Schmidt har overtaget ejendommen i 2023 og den drives som et konventionelt mælkekvægbrug.

Ejendommen er ikke miljøgodkendt men har en gammel produktionstilladelse. I 2020 er der fastlagt en produktionstilladelse på 249 DE i kvæg efter gældende regler i februar 2002. Det er dog ikke specificeret, hvordan de 249 DE i kvæg fordeler sig på racer, malkekøer, kvier og kalve, og det er derfor vurderet, at alle kombinationer af disse dyretyper må benyttes, så længe tilladelsen ikke overskrider 249 DE i kvæg eller der ændres i staldgulvene.

Kommune har på tilsyn på ejendommen i april 2025 og konstateret, at grænsen på 249 DE er overskredet og der søges derfor om en miljøgodkendelse til ejendommen, så der kan produceres fuldt ud inden for grænserne af de eksisterende bygninger. Derudover ønskes anvendelsen for eksisterende pladser med afløb udvidet, så de både kan bruges til opstilling af kalvehytter, mødding/opstilling af container til biogas (afhentes løbende) mm.

Ansøger overvejer også at skifte malkestalden ud med robotter.

Godkendelsen anses nødvendig for ejendommens drift, idet det er nødvendigt at optimere ejendommens indtjening, for at kunne overleve i branchen. Fri produktion på staldenes produktionsarealer vil ligeledes gøre det nemmere at udnytte staldanlæggene optimalt og udvidelsen vil være med til at fremtidssikre bedriften.

Beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1,2 og 3 natur samt BAT og lugt er overholdt.

Denne rapport er opdelt i fem kapitler, der ses i indholdsfortegnelsen.

2 Ikke teknisk resumé (F9)

Der søges om miljøgodkendelse efter § 16b i Lov om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug for ejendommen Sindetvej 10, da ammoniakemissionen fra ejendommen er over 3500 kg NH₃-N/år.

Landbruget haren produktionstilladelse der i 2020 er fastlagt til en produktion på 249 DE i kvæg efter gældende regler i februar 2002. Det er dog ikke specificeret, hvordan de 249 DE i kvæg fordeler sig på racer, malkekøer, kvier og kalve, og det er derfor vurderet, at alle kombinationer af disse dyretyper må benyttes, så længe tilladelsen ikke overskrider 249 DE i kvæg eller der ændres i staldgulvene.

I 2017 er der blevet lovgiggjort en plansilo samtidig med, at der er givet tilladelse til at sprinkle overfladevandet fra plansiloerne ud.

Ansøger ønsker at fremtidssikres sin bedrift, så der kan produceres fuldt ud inden for grænserne af de eksisterende bygninger. Derudover ønskes anvendelsen for eksisterende pladser med afløb udvidet, så de både kan bruges til opstilling af kalvehytter, mødding/opstilling af container til biogas (afhentes løbende) mm. Derudover ønsker ansøger at lave en lille udvidelse af plansiloanlægget med ca. 600 m².

Ansøgningen er indsendt med skemanummer: 242333.

Produktionsarealet i **A. Kostald** er ca. 300 m² på dybstrøelse og ca. 1280 m med senge og spalter. Arealet i denne stald ændres ikke. Der søges til flexgruppen hhv. "Alle kvæg; dybstrøelse" og "Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)", så der frit kan vælges mellem dyrene indenfor disse dyregrupper.

Produktionsarealet i **B. Kvier 1** er ca. 280 m² på dybstrøelse og dette udvides med ca. 40 m², hvis malkestald udskiftes med robotter. Samlede produktionsareal efter udvidelsen er derfor 320 m². Der søges til flexgruppen "Alle kvæg; dybstrøelse, så der frit kan vælges mellem dyrene indenfor denne dyregruppe.

Produktionsarealet i **C. Kvier 2** er ca. 250 m² med senge og spalter. Arealet i denne stald ændres ikke. Der søges til flexgruppen "Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)", så der frit kan vælges mellem dyrene indenfor disse dyregrupper.

Produktionsarealet på **E. Mødding/klaveplads bliver** max 200 m². Eksisterende møddingsplads hvor ansøger også ønsker at mulighed for at opstille kalvehytter. Der søges til "kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse.

Produktionsarealet på **O. Plads til kalvehytter/container biogas** er ca. 200 m². Pladsen ønskes fremadrettet både at kunne bruges til kalvehytter samt til opstilling af en container til dybstrøelse. Produktionsarealet ændres derfor ikke. Der søges til "kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse. Pladsen ønskes også at kunne bruges til opstilling af en container til dybstrøelse på ca. 30 m². Dette er indtegnet som mødding i ansøgningssystemet, som nyt areal.

Produktionsarealet på **P. Plansilo/kalvehytter/container biogas bliver** max 200 m². Eksisterende plansilo med afløb til gyllesystem hvor ansøger også ønsker at have mulighed for at opstille kalvehytter og evt. container til biogasanlæg. Der søges til "kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse. Pladsen ønskes også at kunne bruges til opstilling af en container til dybstrøelse på ca. 30 m². Dette er indtegnet som mødding i ansøgningssystemet, som nyt areal.

Produktionsarealet på **Q. Plads til kalvehytter/container biogas bliver** max 100 m². Eksisterende plads med afløb til gyllesystem hvor ansøger også ønsker at have mulighed for at opstille kalvehytter og evt. container til biogasanlæg. Der søges til "kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse. Pladsen ønskes også at kunne bruges til opstilling af en container til dybstrøelse på ca. 30 m². Dette er indtegnet som mødding i ansøgningssystemet, som nyt areal.

For at gøre ejendommen så fleksibel som muligt, søges der til flexgruppen "Alle Kvæg" på alle produktionsarealerne på nær pladserne E, O, P og Q. som ansøger ønsker at kunne bruge til både kalvehytter, mødding/container til biogas mm. hvor der søges til kalve under 6 mdr.

Ansøgningen er indsendt med skemanummer: 242333

Den samlede ammoniakemission stiger derfor fra kg i 8-års drift og nudrift til 2881,9 kg NH₃-N/år til 3367,9 kg NH₃-N/år i ansøgt drift.

Ejendommen overholder alle afstandskravene i § 6 og § 8 i husdyrloven (der er tidligere givet dispensation ift. naboskel) på nær afstandskravet til boring og stuehus fra B. Kvier 1. Der sker en lille udvidelse i denne stald og der søges derfor om dispensation til afstandskravene til boring og stuehus øst for dette staldafsnit. Udvidelsen foregår i eksisterende bygninger og på eksisterende pladser hvor brugen af disse blot udvides, så de også kan bruges til opstilling af kalvehytter, som mødding/opstilling af container til biogas mm. Alle disse pladser har afløb til gyllesystem. Derudover ønsker ansøger at lave en lille udvidelse af plansiloanlægget med ca. 600 m² og det vurderes derfor, at udvidelsen ikke vil være til gene for de omkring liggende ejendommen samt naturen i området, da ejendommen stadig vil blive opfattet som en samlet bygningsmasse. Alternative placeringer af udvidelserne er ikke blevet overvejet, da det giver bedst mening at udvide indenfor de eksisterende rammer i stedet for at bygge nyt.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

Ejendommen overholder også alle krav ift. implementering af de bedste teknikker i staldanlæg, håndtering af gylle, affald, skadedyrsbekæmpelse mm.

Det er desuden ansøgers samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- Overholder alle beskyttelsesniveauer for ammoniak og lugt.
- Anvendelse af de bedste teknikker
- Ikke påvirker Natura 2000 væsentligt
- Ikke vil have indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller rødlistet
- Ikke vil have væsentligt virkning på de landskabelige værdier.
- Ikke vil have væsentlig indflydelse på klima
- Ikke vil påvirke menneskers sundhed.

3 Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel beskrives og vurderes husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak, lugt, støj, rystelser, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, E1a, F1a, F1b)

Husdyrbruget er placeret i landzone ca. 2800 m nord for Hellevad i Aabenraa Kommune. Selve ejendommen grænser op til Tønder Kommune og ca. halvdelen af arealerne tilhørende ejendommen ligger i Tønder Kommune. Landskabet omkring ejendommen er relativt fladt, og det er et typisk intensivt landbrugslandskab med få naturelementer ud over vandhuller. Området er præget af spredt bebyggelse med gårde og boliger mellem hinanden og marker med læhegn. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Kampvej 15, som ligger ca. 800 m syd for ejendommen. Den nærmeste by (el. fremtidig byzone) er Hellevad, som ligger ca. 2.800 m syd for ejendommen. Den nærmeste samlede bebyggelse er ligeledes i Hellevad ca. 2.800 m syd for ejendommen. Stemmild ligger ca. 900 m syd for anlægget.

Ejendommen ligger nede af en gennemgående vej. Der er ca. 340 m fra hovedvejen (Sindetvej) til ejendommen. Og mod syd er der ca. 600 m til Kampvej. Anlægget ligger samlet, og der ændres ikke fysisk på nogle stalde eller arealer udover at brugen af eksisterende pladser udvides, så de både kan bruges til opstilling af kalvehytter samt til dybstrøelse/opstilling af container til biogas. Alle pladserne er med afløb til gyllesystem. Mod nord ligger hovedvejen og der er stort set læhegn eller beplantning på alle sider af ejendommen, så den er meget lidt synlig i landskabet.

Til ejendommen hører et stuehus (H.), en Kostald (A) med tilhørende servicerum og garage (D), to stalde til køer/kvier (B. og C.), én plads til kalvehytter/container biogas (O) og en møddingsplads (E), P. Plansilo/kalvehytter/container biogas hvor alle pladser fremadrettet ønskes at kunne bruges til både mødding/container og kalve og et maskinhus (I). Derudover er der eksisterende plansiloanlæg (J og K.) med tilhørende saftbeholder til udsprinkling samt to gyllebeholdere på hhv. 2.500 m³ (G.) og 1.500 m³ (F.) samt 4 fodersiloer (L og M) og en mælketank (N).

A. Kostald: Staldsystemet i nuværende kostald er sengebåse med spalter samt areal med dybstrøelse til kælvning og syge dyr. Stalden bruges hovedsagligt til malkende køer. Der er 180 senge i stalden, hvilket ikke ændres. I tilknytningen til kostalden er der en malkestald med en 2 x 12 malkestald sildeben fra De Laval placeret.

B. Kvier 1: Indrettet med fællesbokse med dybstrøelse til kalve og kvier, der anvendes mælkefodringsautomater, i bygningen er der desuden malkestald og kalvekøkken. Bruges fremadrettet evt. også til goldkøer.

C. Kvier 2: Indrettet med sengebåse til kvier i sengebåse med udv. foderbord.

E. Mødding/plads til kalvehytter: De fleste kalvehytter flyttes til denne plads. Ønskes dog fortsat at kunne bruges til mødding hvis dette skulle blive nødvendigt. Pladsen bruges til småkalvene (0-6 mdr.), som går i dybstrøelse indtil de er 6 mdr. hvilket er lovpligtig. Afløb til gyllesystem.

O. Plads til kalvehytter/container biogas: Pladsen bruges til småkalvene (0-6 mdr.), som går i dybstrøelse indtil de er 6 mdr. hvilket er lovpligtig. Fremadrettet opstilles evt. også en container til dybstrøelse, som biogas henter løbende. Afløb til gyllesystem.

P. Plansilo/kalvehytter/container biogas: Eksisterende plansilo. Ønskes også fremadrettet at kunne bruges til opstilling af kalvehytter og evt. container til biogas. Småkalvene (0-6 mdr.) går i dybstrøelse indtil de er 6 mdr. hvilket er lovpligtig. Afløb til gyllesystem.

Q. Plads til kalvehytter/container biogas: Plads med afløb til gyllesystem. Ønskes også fremadrettet at kunnen bruges til opstilling af kalvehytter og evt. container til biogas. Småkalvene (0-6 mdr.) går i dybstrøelse indtil de er 6 mdr. hvilket er lovpligtig. Afløb til gyllesystem.

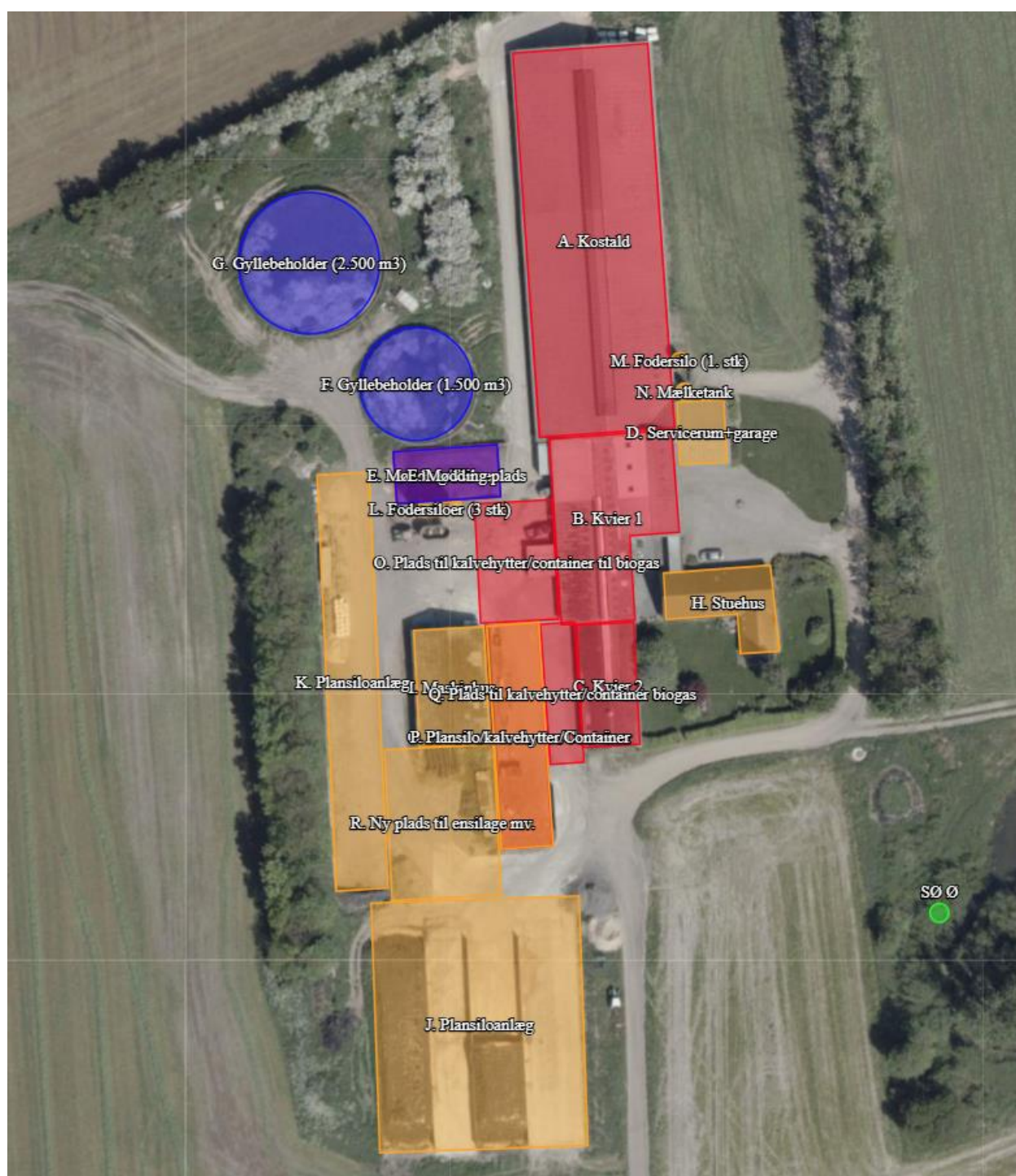
Til opfyldelse af opbevaringskapacitet er der på ejendommen i dag to gyllebeholdere på hhv. 2.500 m³ (G.) og 1.500 m³ (F.).

Ansøger ønsker at fremtidssikres sin bedrift, så der kan produceres fuldt ud inden for grænserne af de eksisterende bygninger. Derudover ønskes anvendelsen for eksisterende pladser med afløb udvidet, så de både kan bruges til opstilling af kalvehytter, mødding/opstilling af container til biogas (afhentes løbende) mm. Derudover ønsker ansøger at lave en lille udvidelse af plansiloanlægget med ca. 600 m².

Ejendommen er forsynes med vand fra egen boring både til produktionen og til stuehuset.

3.1.1 Stald- og opbevaring

Placering af det eksisterende staldanlæg, opbevaringsanlæg og øvrige bygninger fremgår af situationsplanen i Bilag 5.1 og figur 1 og den tilhørende tabel 1.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg. Kort fra husdyrgodkendelse.dk

Tabel 1: Oversigt over bygninger og opbevaringsanlæg:

Nr.	Bygning	Opførelses år/til eller ombygning	Dimensioner	Højde (kip)	Diverse
A.	Kostald	1995/1998/2010	1910 jf. BBR	Ca. 7 m	Røde mursten + grå og hvide stålplader i gavl Gråt tag

					Naturlig ventilation i sider og i kip
B.	Kvier 1	1992	686 m2 jf. BBR	Ca. 7 m	Røde mursten eller rødt puds Gråt tag Naturlig ventilation
C.	Kvier 2	1975	246 m 2 jf. BBR	Ca. 6 m	Gule mursten Gråt tag Naturlig ventilation
D.	Servicerum + garage	1992	110 m2 jf. BBR	Ca. 6 m	Røde mursten + gråt tag
E.	Mødding/plads kalvehytter	?	Ca. 200 jf. Indtegning		Afløb til gyllesystem
F.	Gyllebeholder	1992	1.500 m3	Ca. 1,5 meter over jorden	Grå beton elementer
G.	Gyllebeholder	2002	2.500 m3	Ca. 1,5 meter over jorden	Grå beton elementer
H.	Stuehus	1874 (ombygning 2006)	208 m2 jf. BBR	Ca. 7 m	Røde mursten Gråt tag
I.	Maskinhus	1995	295 m2 jf. BBR	Ca. 8 m	Grå stålplader Gråt tag
J.	Plansiloanlæg	2002	Ca. 1920 m2 jf. indtegning	Ca. 2 m høje	Støbt beton og beton elementer med afløb til opsamlingsbeholder
K.	Plansiloanlæg	2002	Indtegning ca. 800 m2	Ca. 2 m høje Der laves ny mur mod syd, nord og øst.	Støbt beton og beton elementer med afløb til opsamlingsbeholder hvorfra vandet sprinkles ud
L.	Fodersiloer (3 stk.)	?	Platform (ca. 2,5 m x 8,0 m). 3 siloer a. 31 m3	Ca. 12 m	Glasfiber. Til korn og kraftfoder
M.	Fodersilo (1. stk.)	2002	Ca. 25 m3 Udskiftes med en på 31 m3	Ca. 10 m Udskiftes med en på 12 m3	Glasfiber. Til korn og kraftfoder
N.	Mælketank	2000	15.000 l	Ca. 5 m	Ståltank til mælk
O.	Plads til kalvehytter/container til biogas	Ca. 2004	Ca. 345 m2 (15mx23m) jf. indtegning		Plads med afløb til gyllesystem. Forbundet med P og Q
P.	Plansilo/kalvehytter/container	Ca. 2004	Ca. 430 m2 (10m x 43m)jf. indtegning		Plads med afløb til gyllesystem. Forbundet med O. og Q
Q.	Plads til kalvehytter/container biogas	Ca. 2004	Ca. 180 m2 (6,3m x 27m) jf. indtegning		Plads med afløb til gyllesystem. Forbundet med P og O
R.	Ny plads til ensilage mv.		Ca. 610 m2 jf. indtegning		Støbt beton med afløb til opsamlingsbeholder hvorfra vandet sprinkles ud

3.1.2 Dyrehold

I 2020 er der fastlagt en produktionstilladelse på 249 DE i kvæg efter gældende regler i februar 2002. Det er dog ikke specificeret, hvordan de 249 DE i kvæg fordeles sig på racer, malkekøer, kvier og kalve, og det er derfor vurderet, at alle kombinationer af disse dyretyper må benyttes, så længe tilladelsen ikke overskrider 249 DE i kvæg eller der ændres i staldgulvene.

Fremadrettet ønsker ansøger at have ca. 240 køer, 20 kælvekvier og ca. 50 småkalve på ejendommen. Fordelingen kan dog ændre sig. Ansøger ønsker derfor at holde alle muligheder for ejendommen åbne og søger derfor om flexgruppen "Alle kvæg" i alle staldafsnit på nær pladserne til kalvehytter hvor der søges til kalve under 6 mdr., hvilket modellen med produktionsarealer tillader.

3.1.3 Produktionsarealer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for før og efter situationen for husdyrbruget. Der skal desuden foretages beregninger for husdyrproduktionen for 8 år siden. Derfor skal 8 årsdriften og nudriften fastsættes.

Produktionsarealerne i de eksisterende bygninger tager udgangspunkt i opmålinger lavet af ansøger.

Staldskitserne med placering af produktionsarealer er vedhæftet ansøgningen som bilag 5.3

8-års drift og nudrift

Tager udgangspunkt i fastlæggelsen af produktion fra 2020.

Areal og dyretyper fremgår af Tabel 2.

Tabel 2: Stalde, dyretype og produktionsarealer på Sindetvej 10 i 8-års drift og nudrift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Nudrift					
A. Kostald	1924	Naturlig ventilation	3 m	(#819671) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0
				(#819670) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0
B. Kvier 1	698	Naturlig ventilation	3 m	(#819672) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0
C. Kvier 2	258	Naturlig ventilation	3 m	(#819673) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0
O. Plads til kalvehytter/container biogas	345	Naturlig ventilation	3 m	(#819674) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0
Sum					2310
8 års drift					
A. Kostald	1924	Naturlig ventilation	3 m	(#819677) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0
				(#819676) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0
B. Kvier 1	698	Naturlig ventilation	3 m	(#819678) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0
C. Kvier 2	258	Naturlig ventilation	3 m	(#819679) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0
O. Plads til kalvehytter/container biogas	345	Naturlig ventilation	3 m	(#819680) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0
Sum					2310

Ansøgt drift

Der søges om fuld produktion inden for grænserne af de eksisterende bygninger. Derudover ønskes den eksisterende møddingsplads også godkendt til opstilling af kalvehytter fremadrettet og den eksisterende

plads til kalvehytter ønskes også at kunne bruges til opstilling af en container til dybstrøelse, som afhentes løbende af biogasanlæg (søges som møddingsplads).

Da ansøger ønsker den størst mulige fleksibilitet på ejendommen, søges der i alle staldafsnit til flexgruppen "Alle kvæg" på nær pladserne til kalvehytter hvor der er søgt til kalve under 6. mdr.

Ansøgte produktionsarealer fremgår af Tabel 3.

Tabel 3: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer på Sindetvej 10 i ansøgt drift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

2. Overblik over stalde og produktioner

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
A. Kostald	1924	Naturlig ventilation	3 m	(#819668) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	300
				(#648826) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1280
B. Kvier 1	698	Naturlig ventilation	3 m	(#829343) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	40
				(#648827) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	280
C. Kvier 2	258	Naturlig ventilation	3 m	(#648828) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	250
O. Plads til kalvehytter/container biogas	345	Naturlig ventilation	3 m	(#819669) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	200
E. Mødding/Kalveplads	200	Naturlig ventilation	3 m	(#819625) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	200
Q. Plads til kalvehytter/container biogas	176	Naturlig ventilation	3 m	(#820969) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	100
P. Plansilo/kalvehytter/container biogas	431	Naturlig ventilation	3 m	(#820970) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	200
Sum						2850

Pladserne O, P og Q kan bruges som udgangspunkt ikke både til kalvehytter og opstilling af container på samme tid/hele arealet, men ansøger ønsker at have muligheden for at flytte kalvehytter og container rundt på disse pladser.

Pladserne er indsat med et produktionsareal, da et produktionsareal giver mere i fordampning end et areal til dybstrøelse se herunder, hvilket burde være tilstrækkeligt. Efter dialog med kommune er der også indtegnet et areal til en container til dybstrøelse på ca. 30 m² på pladsen. Dette er indtegnet som mødding i ansøgningssystemet, som nyt areal.

Der er taget udgangspunkt i E Mødding/kalveplads som er indsat både som mødding og som produktionsareal, så denne tæller dobbelt:

Navn på staldafsnit: E. Mødding/Kalveplads					
Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
(#819625) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	200	168,0	0,0	0,0	168,0
Nudrift - Ingen data					
8 års-drift - Ingen data					

Gødningsandele			
Lagernavn	Gødningsstype	Øvrige oplysninger	Areal (m ²)
Ansøgt drift			
E. Mødding	Kvæg, heste, får og geder		200
O. Plads til kalvehytter/container biogas	Kvæg, heste, får og geder		30
P. Plansilo/kalvehytter/Container	Kvæg, heste, får og geder		30
Q. Plads til kalvehytter/container biogas	Kvæg, heste, får og geder		30
Nudrift			
E. Mødding	Kvæg, heste, får og geder		200
8 års drift			
E. Mødding	Kvæg, heste, får og geder		200

3.1.4 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af Tabel 4.

Tabel 4: Opbevaringsanlæg samt gødningsandele i 8-årsdrift, nudrift og i ansøgt drift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

3. Overblik over husdyrgødning

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
G. Gyllebeholder (2.500 m3)	Flydende				577
F. Gyllebeholder (1.500 m3)	Flydende				373
E. Mødding	Fast				200
Nudrift					
G. Gyllebeholder (2.500 m3)	Flydende				577
F. Gyllebeholder (1.500 m3)	Flydende				373
E. Mødding	Fast				200
8 års drift					
G. Gyllebeholder (2.500 m3)	Flydende				577
F. Gyllebeholder (1.500 m3)	Flydende				373
E. Mødding	Fast				200

Gylle vil i den fremtidige drift blive opbevaret i de eksisterende gyllebeholder på hhv. 2.500 m3 og 1.500 m3. Desuden rummer gyllekanalerne ca. 1000 m3. Dertil kommer lejet kapacitet på ca. 2850 m3. Der bliver derfor en samlet kapacitet på minimum 7.850 m3.

Da ansøger ikke ved helt præcist hvor mange dyr der kommer til at være på ejendommen samt hvordan fordelingen bliver mellem dyr på gyllesystem og dybstrøelse kan det være svært at regne på kapaciteten.

Men hvis der tages udgangspunkt i ca. 224 køer, 20 kælvkvier og 50 kalve bliver der en normproduktion på ca. 7.240 t til opbevaring (inkl. afløb fra kalvepladser/mødding) jf. bilag 5.6. Der er således opbevaring til ca. 13,0 mdr. og kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet er således opfyldt.

Fast møg og komposteret dybstrøelse opbevares i stalden i gennemsnit 3 måneder hvorefter det afleveres til et biogasanlæg der kommer med nogle containere. Hvis det skulle være nødvendigt, kan det også lægges på møddingspladsen. Da dybstrøelsen hentes løbende, er der således ikke problemer med kapaciteten.

Alt gylle fra staldanlæggene (Kostald (A) og Kvier (C)) ledes til de to forbeholdere (pumpes ikke – løber selv) med studs hvorfra biogasanlægget henter gyllen i gennemsnit 5 dage om ugen. Dette tager ca. 15 minutter pr. gang. Dette gøres som udgangspunkt indenfor normal arbejdstid mellem kl. 6.00-18.00. Når der hentes gylle er systemet altid under opsyn. Den afgassede gylle kommer retur til ejendommens gyllebeholdere samt lejet kapacitet.

Der sker ingen gyllepumpning på ejendommen. Biogasanlæg henter og leverer gylle og dette foregår altid under opsyn.

Gyllen bringes ud af maskinstation. Gylle fra gyllebeholderne til gyllevognen foregår med læssekran. Pumper og maskiner vil altid være under opsyn, når de er i brug. Pumpeudstyr er forsynet med en anordning, der aktiveres efter et bestemt tidspunkt/kvantum for fortsat pumpeaktivitet, så spild undgås. Udbringning af gyllen foretages af maskinstation og der anvendes en 28 m³ gyllevogn med læssekran.

3.1.5 Drift af anlægget

Philip Schmidt står for den daglige ledelse af Sindetvej 10. Den daglige drift står ansøger og to fuldtidsmedarbejdere samt én elev for. Derudover er der to personer tilknyttet markdriften. Dertil kan der være behov for mere hjælp i spidsbelastningssituationer. Der er ikke udarbejdet uddannelses- og/eller træningsprogrammer for de ansatte. De ansatte kommer dog med på relevante kurser og deltager i relevante møder i landøkonomiske foreninger. Ansøger er godkendt som praktikplads. De ansatte vil få en grundig oplæring/uddannelse, såfremt der indkøbes nye maskiner eller anvendes ny teknik på ejendommen. De ansatte vil ligeledes få introduktion (uddannelse) i beredskabsplanen.

Ansøger og hans medarbejdere står også selv for en del af markarbejdet hvor de pløjer, sår og bekæmper ukrudt. Resten af markarbejdet foregår ved hjælp fra maskinstation (gylleudbringning, snitning af majs og græs)

Malkning foregår i malkestald to gange om dagen. Fra ca. 5.00-7.30 og ca. 16.00-18.30.

I samme periode som der malkes skræbes der ned fra senge og strøs. Dette gøres med håndkraft eller strømaskine. Og halm til dybstrøelsesarealerne strøs også ca. i dette tidsrum.

Alt gylle fra staldanlæggene (Kostald (A) og Kvier (C)) ledes til de to forbeholdere (pumpes ikke – løber selv) med studs hvorfra biogasanlægget henter gyllen i gennemsnit 5 dage om ugen. Dette tager ca. 15 minutter pr. gang. Dette gøres som udgangspunkt indenfor normal arbejdstid mellem kl. 6.00-18.00. Når

der hentes gylle er systemet altid under opsyn. Den afgassede gylle kommer retur til ejendommens gyllebeholdere samt afleveres i den lejede kapacitet.

Fast møg og komposteret dybstrøelse opbevares i stalden i gennemsnit 3 måneder hvorefter det afleveres til et biogasanlæg der kommer med en container, som tømmes løbende. Hvis det skulle være nødvendigt, kan det også lægges på møddingspladsen. Da dybstrøelsen hentes løbende, er der således ikke problemer med kapaciteten.

Mælken afhentes pt. hver anden dag og tankbilen kommer pt. 4.45. Det er mejeriet der bestemmer afhentningstidspunkt og om det er hver eller hver anden dag og ansøger har ingen indflydelse på dette og det kan ændre sig løbende.

Mellem kl. 8.00-12.00 blandes alt foder og køres ind med fuldfodervogn og traktor, til køer og ungdyr. Foder læses med gummiged.

Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan der nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- Bedriftens ansatte uddannes løbende.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- Bedriften gennemgås dagligt og der holdes opsyn med dyrene, inventar, anlæg og materiel.
- Maskinparken holdes med service, og reparationer evt. udskiftninger efter behov.
- Gyllepumpning overvåges – hentes af biogasanlæg i fortank med studs og den afgassede gylle afleveres i ejendommens gyllebeholdere.
- Gylletank kontrolleres for flydelag og der føres logbog.
- Gylletanke kontrolleres i 10 års-kontrollen af autoriseret kontrollør.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor forbrug af husdyrgødning kan dokumenteres.
- Arlas egenkontrol eller anden aftagers egenkontrol anvendes.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af energi, indkøbt foder mm.
- Autoriseret el-installatør laver 5. årligt gennemsyn af ejendommens el-installationer.
- Der er sundhedsrådgivning hver 14 dag.
- Der er ydelseskontrol en gang månedligt.
- Malkeanlægget gennemgås 2 gange årligt
- Ensilageprøver udtages efter behov af kvægbrugskonsulent
- Foderplan laves efter behov af kvægbrugskonsulent
- Affald håndteres i henhold til gældende regler og bortskaffes så vidt muligt til kommunens genbrugsstation.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der praktiseres generelt godt landmandskab til dels for naboer og omkringboende.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, E1c, F1b)

Der sker ingen fysiske ændringer på ejendommen, da hele udvidelsen foregår indenfor eksisterende rammen.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre landbrug (A5, B3, E1c)

Der er ingen produktionsmæssig sammenhæng med andre landbrug. Ungdyr er på kviehotel på Vandmøllevej 2, 6230 Rødekro.

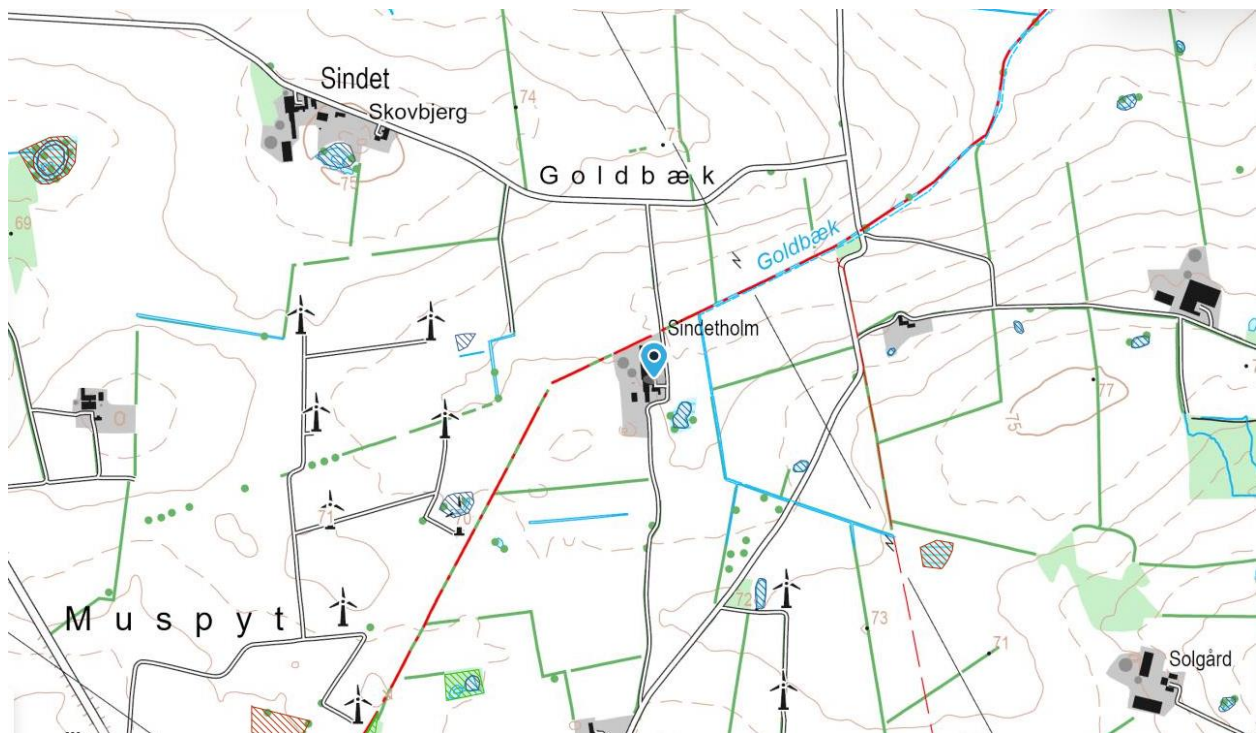
3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, C1c, F1a)

Planforhold, landskab og naturarv

Husdyrbruget er placeret i landzone ca. 2800 m nord for Hellevad i Aabenraa Kommune. Selve ejendommen ligger i landzone i det åbne land udenfor lokal- eller kommuneplanlagte områder. Bygningsparcellen grænser op til Tønder Kommune og ca. halvdelen af arealerne tilhørende ejendommen ligger i Tønder Kommune. Landskabet omkring ejendommen er relativt fladt, og det er et typisk intensivt landbrugslandskab med få naturelementer ud over vandhuller. Området er præget af spredt bebyggelse med gårde og boliger mellem hinanden og marker med læhegn. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Kampvej 5, som ligger ca. 800 m syd for ejendommen. Den nærmeste by (el. fremtidig byzone) er Hellevad, som ligger ca. 2.800 m syd for ejendommen. Den nærmeste samlede bebyggelse er ligeledes i Hellevad ca. 2.800 m syd for ejendommen. Stemmild ligger ca. 900 m syd for anlægget.

Ejendommen ligger nede af en gennemgående vej (lille vej, ikke særlig trafikeret). Der er ca. 340 m fra hovedvejen (Sindetvej) til ejendommen. Og mod syd er der ca. 600 m til Kampvej. Anlægget ligger samlet, og der ændres ikke fysisk på nogle stalde eller arealer udover at brugen af eksisterende pladser med afløb til gyllesystem udvides, så de både kan bruges til opstilling af kalvehytter og container til biogas fremadrettet. Mod nord ligger hovedvejen og der er stort set læhegn eller beplantning på alle sider af ejendommen, så den er meget lidt synlig i landskabet.

Området omkring Sindetvej er relativt fladt hvor højdekurverne kun svinger få meter (71-77) indenfor de nærmeste 500 m fra ejendommen jf. figur 2.

Figur 2: Kort fra arealinfo.dk

Bygningernes højde varierer lidt, servicerummet + garage er lavest med sine ca. 6,0 m og hvor fodersiloer er højst med deres ca. 12 m. Taghældningerne ligger på mellem 15-45 grader.

Som udgangspunkt er bygningerne hold i røde og gule farver med gråt eternittag. Alle bygninger har naturlig ventilation.

Mod øst løber der et beskyttet vandløb der leder til Goldbæk mod nord.

Der er flere § 3 beskyttede arealer indenfor de nærmeste ca. 1000 m. Primært §3 søer, men også en mose og et engareal.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er beliggende i Mandbjerg Skov ca. 10.500 m nord vest for ejendommen. Området er den del af Natura 2000 området (106) Mandbjerg Skov (Habitatområde H201 Mandbjerg Skov)

Derudover ligger Rise Skov ca. 10.850 m syd vest for ejendommen. Området er den del af Natura 2000 området (96) Bolderslev Skov og Uge Skov (Habitatområde H. 85)

Nærmeste kategori 1 natur er habitatnatur i Rises Skov, som ligger ca. 10.500 m nord vest for ejendommen.

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev beliggende ca. 8700 m nord øst for ejendommen i tilknytning til Immervad Å

Nærmeste kategori 3 natur er en mose placeret ca. 740 m syd øst for ejendommen.

Den nærmeste potentielle ammoniakfølsomme skov er beliggende mere end 1000 meter fra ejendommen.

Ejendommen er beliggende indenfor et opland til sårbar Natura2000-område.

I nedenstående figur 3 ses placeringer af fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger i området omkring ejendommen. Der ses ingen fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger i umiddelbar nærhed af ejendommen.

Figur 3: Placering af fredede (rød) og ikke-fredede (blå) fortidsminder i nærheden af husdyrbruget på Sindetvej (gul cirkel) samt beskyttede jord- og stendiger (brun steg). Kilde: <http://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/>

3.4.1 Generelle afstandskrav (B4)

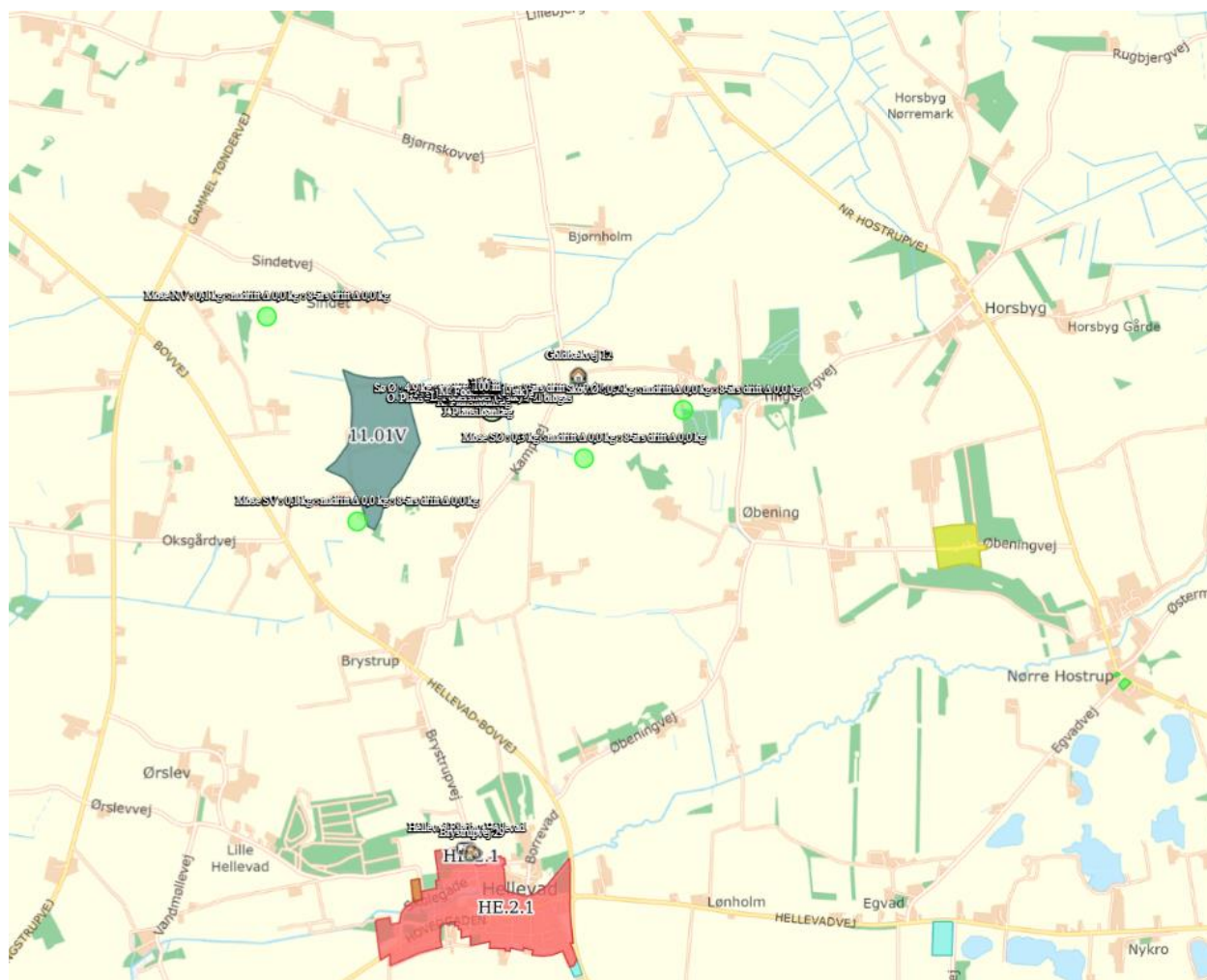
Ejendommen ligger i landzone i det åbne land udenfor lokal- eller kommuneplanlagte områder jf. figur 4. Landskabet omkring bedriften er præget af landbrugsdrift med en del læhegn og spredt bebyggelse med gårde og boliger mellem hinanden.

Nærmeste nabobeboelse er Goldbækvej 12 (med landbrugspligt), som ligger ca. 650 m øst for ejendommen. Kommunen har indsat et punkt for nærmeste nabo på Kampvej 5 (nærmeste nabo uden landbrugspligt), som ligger ca. 800 m syd for ejendommen. Den nærmeste by (el. fremtidig byzone) er

Hellevad, som ligger ca. 2.800 m syd for ejendommen. Kommune har indsat et ekstra punkt. Den nærmeste samlede bebyggelse er ligeledes i Hellevad ca. 2.800 syd for ejendommen. Stemmild ligger ca. 900 m syd for anlægget. Kommunen har indsat et ekstra punkt ved nærmeste lokalplan i landzone (lokalplan nr. LP052).

Ejendommen ligger nede af en gennemgående vej (lille vej, uden megen trafik). Der er ca. 340 m fra hovedvejen (Sindetvej) til ejdommen. Og mod syd er der ca. 600 m til Kampvej. Anlægget ligger samlet, og der ændres ikke fysisk på nogle stalde eller arealer udover at eksisterende mødding og kalveplads ønskes at kunne bruges til begge dele fremadrettet. Begge pladser er med afløb til gyllesystem. Mod nord ligger hovedvejen og der er stort set læhegn eller beplantning på alle sider af ejendommen, så den er meget lidt synlig i landskabet.

Ejendommen overholder alle afstandskravene i § 6 og § 8 i husdyrloven på nær afstandskravet til boring og stuehus. Der sker en lille udvidelse af produktionsarealet i B. Kvier 1). Der sker en lille udvidelse i denne stald og der søges derfor om dispensation til afstandskravene til boring og stuehus øst for dette staldafsnit. Alle udvidelser af produktionsarealer foregår i eksisterende bygninger eller på eksisterende pladser og det vurderes derfor, at udvidelsen ikke vil være til gene for de omkring liggende ejendomme samt naturen i området. Alternative placeringer af udvidelserne er ikke blevet overvejet, da det giver bedst mening at udvide indenfor de eksisterende rammer i stedet for at bygge nyt.

Figur 4: Kort fra Husdyrgodkendelse.dk

Tabel 5: Afstandskrav til kommune-, lokalplaner og nabobeboelse § 6 i husdyrloven:

Afstandskrav til	Afstandskrav	Afstand	Nærmeste anlæg
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidigt byzone	50 m	Ca. 2.800 m	Til Hellevad
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidigt sommerhusområde	50 m	Over 50 m Ca. 17.000 m	Arrild Ferieby mod nord vest
Lokalplanlagt område (bolig, erhverv, rekreative formål etc.)	50 m	Over 50 m Ca. 380 m mod vest	Område udpeget til VE-anlæg (11.01V)
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til offentligt formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50 m	Over 50 m Ca. 3000 m	Areal øst for Øbening (lokalplan nr. LP052)
Nabobeboelse uden landbrugspligt	50 m	Ca. 800 m	Kampvej 5 mod syd

Tabel 6: Generelle afstandskrav - § 8 i husdyrloven:

Afstandskrav til	Afstandskrav	Afstand	Nærmeste anlæg
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	Ca. 12 m	Vandforsyningsboring DGU nr.160.486 øst for eksisterende staldafsnit (B. Kvier 1). Der sker en lille udvidelse i denne stald og der søges derfor om dispensation til afstandskravet.
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	Over 50 m	Fra anlægget til alment vandværk i Hellevad
Vandløb (herunder dræn)	15 m	Ca. 125 m	Beskyttet vandlød øst for ejendommen tilløb mod Goldbæk mod nord. Der findes ingen dræn inden for 15 m fra anlægget.
Søer (større end 100m2)	15 m	Ca. 65 m	Syd øst for C. Kvier 2
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	Ca. 30 m	Fra A. Kostald til vej øst for ejendommen
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>25 m	Der er ingen levnedsmiddelvirksomhed inden for afstandskravet.
Beboelse på samme ejendom	15 m	Ca. 6 m	Ca. 6 m fra eksisterende stald vest for stuehus. (B. Kvier 1). Der sker en lille udvidelse i denne stald og der søges derfor om

			dispensation til afstandskravet.
Naboskel	30 m	Ca. 10 m	Ca. 10 m mod skel mod nord fra eksisterende A. Kostald. Der er tidligere givet dispensation til denne stald. Der sker ingen ændringer i stalden.

3.4.2 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab (B2, E1a, F1a, F2)

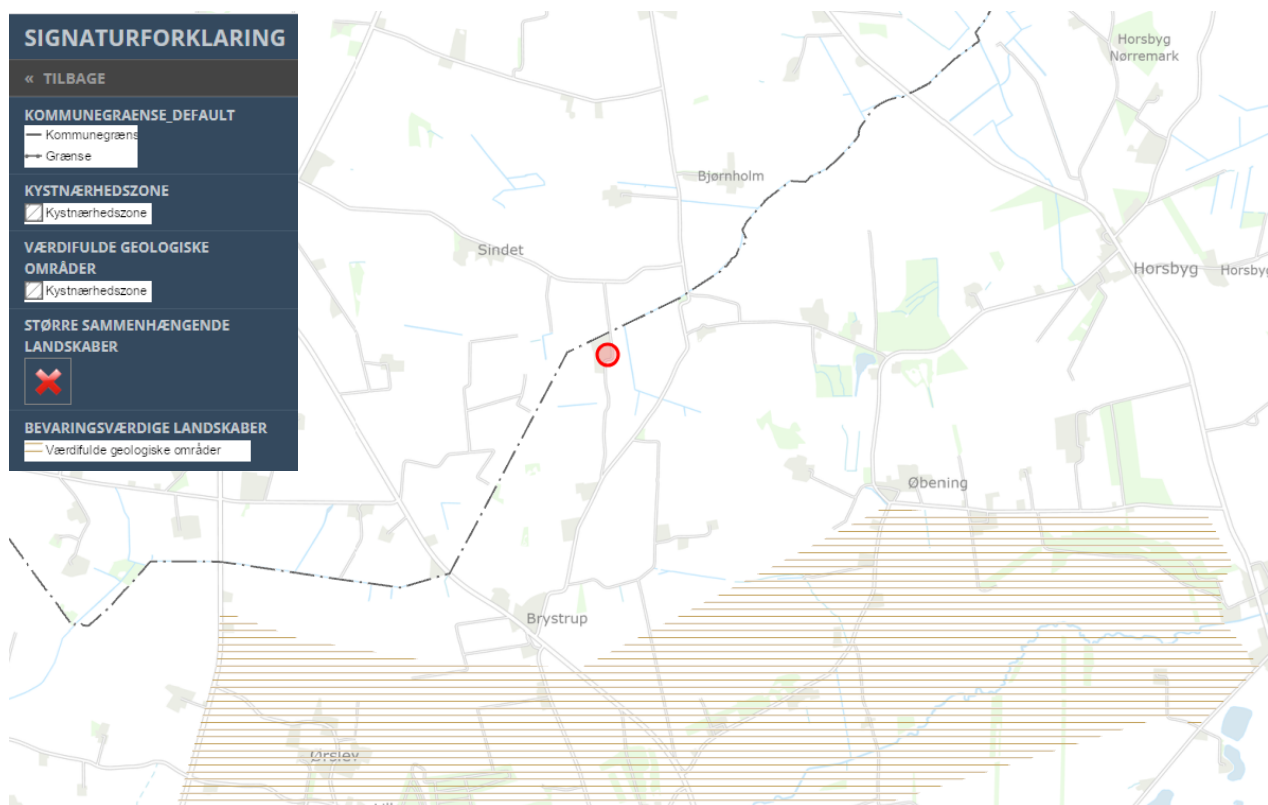
Bygningsparcellen grænser op til Tønder Kommune og ca. halvdelen af arealerne tilhørende ejendommen ligger i Tønder Kommune. Landskabet omkring ejendommen er relativt fladt, og det er et typisk intensivt landbrugslandskab med få naturelementer ud over vandhuller. Området er præget af spredt bebyggelse med gårde og boliger mellem hinanden og marker med læhegn.

Ejendommen ligger nede af en gennemgående vej. Der er ca. 340m fra hovedvejen (Sindetvej) til ejendommen. Og mod syd er der ca. 600 m til Kampvej. Anlægget ligger samlet, og der ændres ikke fysisk på nogle stalde eller arealer udover at eksisterende pladser med afløb til gyllesystem også fremadrettet ønskes at kunne bruges til opstilling af kalvehytter og/eller container til dybstrøelse. Mod nord ligger hovedvejen og der er stort set læhegn eller beplantning på alle sider af ejendommen, så den er meget lidt synlig i landskabet.

Området omkring Sindetvej er relativt fladt hvor højdekurverne kun svinger få meter (71-77) indenfor de nærmeste 500 m fra ejendommen jf. figur 2.

Mod øst løber der et beskyttet vandløb der leder til Goldbæk mod nord.

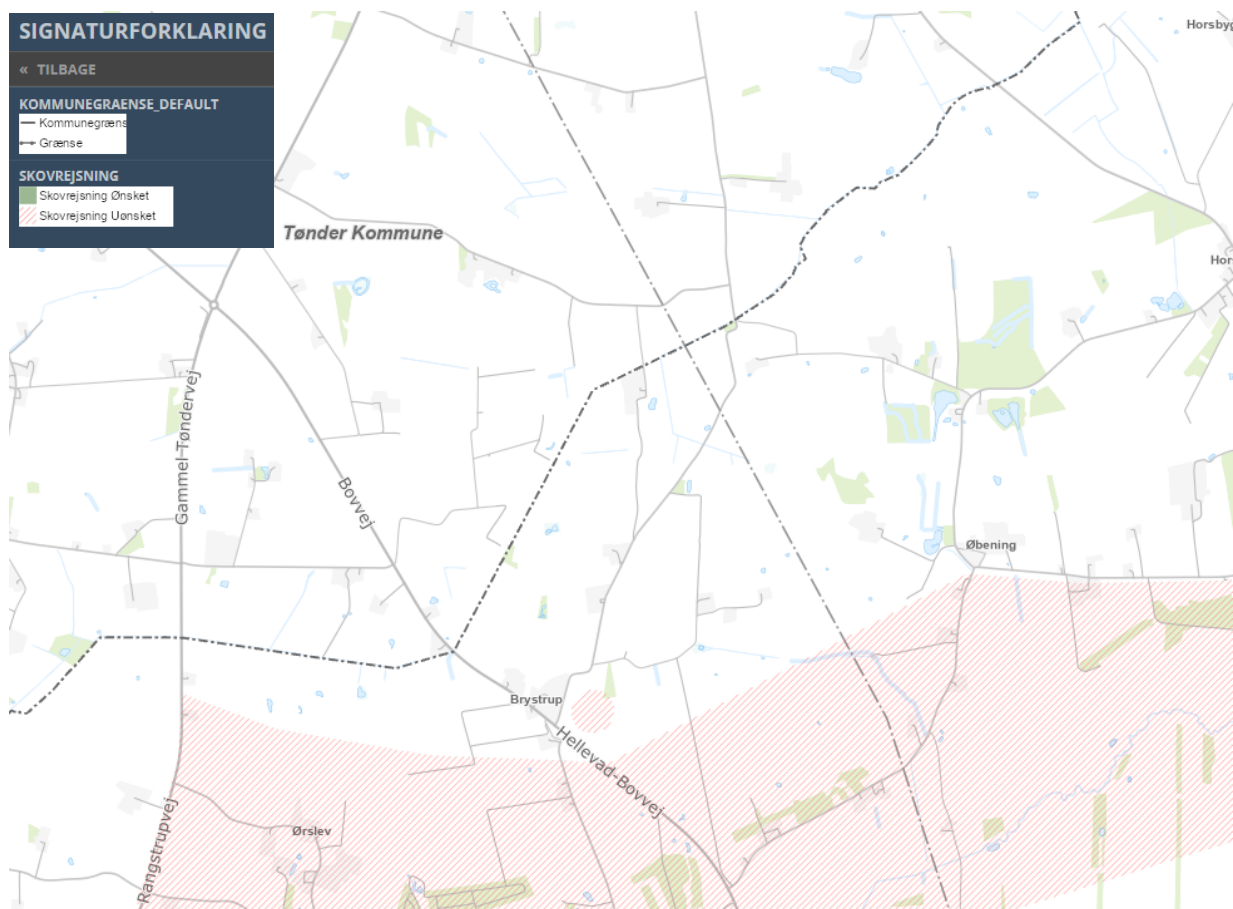
I kommuneplanen 2015-2026 er ejendommen placeret udenfor områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser og udenfor potentielle naturbeskyttelsesområder, men ejendommene er placeret i et område med en særlig økologisk forbindelse, som forbinder Goldbæk mod nord øst med Røjebæk mod sydvest og Surbæk mod syd jf. nedenstående figur 5.

Figur 6: Kort fra kommuneplan 2015-2026 – Landskab.

<https://aabenraa.viewer.dkplan.niras.dk/plan/7#/1177>

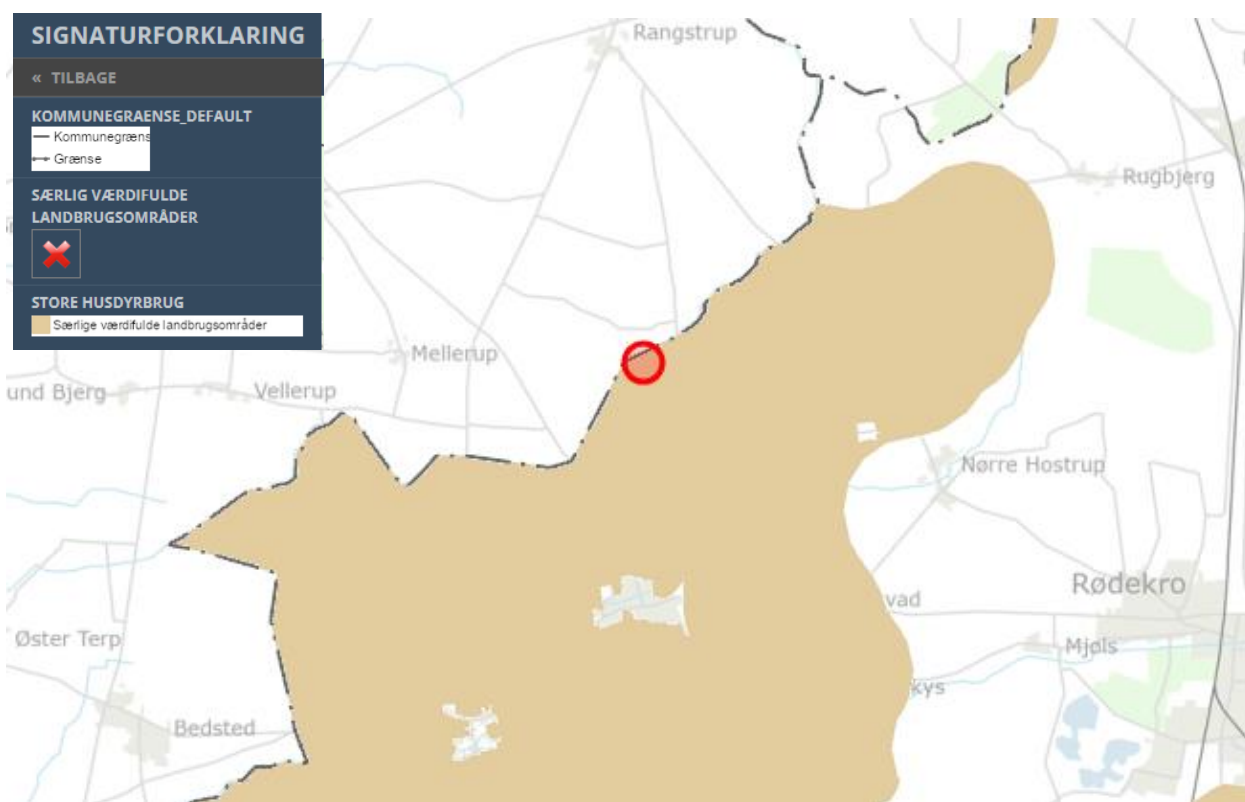
Det fremgår ligeledes at ejendommen er placeret i et område hvor skovrejsning hverken er ønsket eller uønsket, se figur 7.

Figur 7: Kort fra kommuneplan 2015-2026 – Skovrejsning.

<https://netgis.aabenraa.dk/NetGISRuntime/basis/index.jsp?custid=228&login=Pub-Pro&password=Pub-Pro>

Ejendommen er derimod placeret i et område udpeget som særlige værdifulde landbrugsområder jf. figur 8.

Figur 8: Kort fra kommuneplan 2015-2026 – Landbrug.

<https://aabenraa.viewer.dkplan.niras.dk/plan/7#/1177>

Der er ikke andre ejendomme med husdyrproduktion indenfor 300 m.

Ejendommen overholder alle afstandskravene i § 6 og § 8 i husdyrloven (der er tidligere givet dispensation ift. naboskel) på nær afstandskravet til boring og stuehus fra B. Kvier 1. Der sker en lille udvidelse i denne stald og der søges derfor om dispensation til afstandskravene til boring og stuehus øst for dette staldafsnit. Udvidelsen foregår i eksisterende bygninger og på eksisterende pladser hvor brugen af disse blot udvides, så de også kan bruges til opstilling af kalvehytter, som mødding/opstilling af container til biogas mm. Alle disse pladser har afløb til gyllesystem. Derudover ønsker ansøger at lave en lille udvidelse af plansiloanlægget med ca. 600 m² og det vurderes derfor, at udvidelsen ikke vil være til gene for de omkring liggende ejendomme samt naturen i området, da ejendommen stadig vil blive opfattet som en samlet bygningsmasse.

Vurdering

Ingen af ovenstående udpegninger vurderes at være en hindring for den ønskede udvidelse.

Alternative placeringer af udvidelserne er ikke blevet overvejet, da det giver bedst mening at udvide indenfor de eksisterende rammer i stedet for at bygge nyt.

Alternativt kunne ansøger have bygget en ny stald, men i første omgang mener ansøger, at det mest fornuftige (resursebesparende) er at udnytte de eksisterende rammer og han ønsker derfor at udvide produktionsarealet i de eksisterende bygninger hvor det giver mening i stedet for at bygge mere nyt end højst nødvendigt.

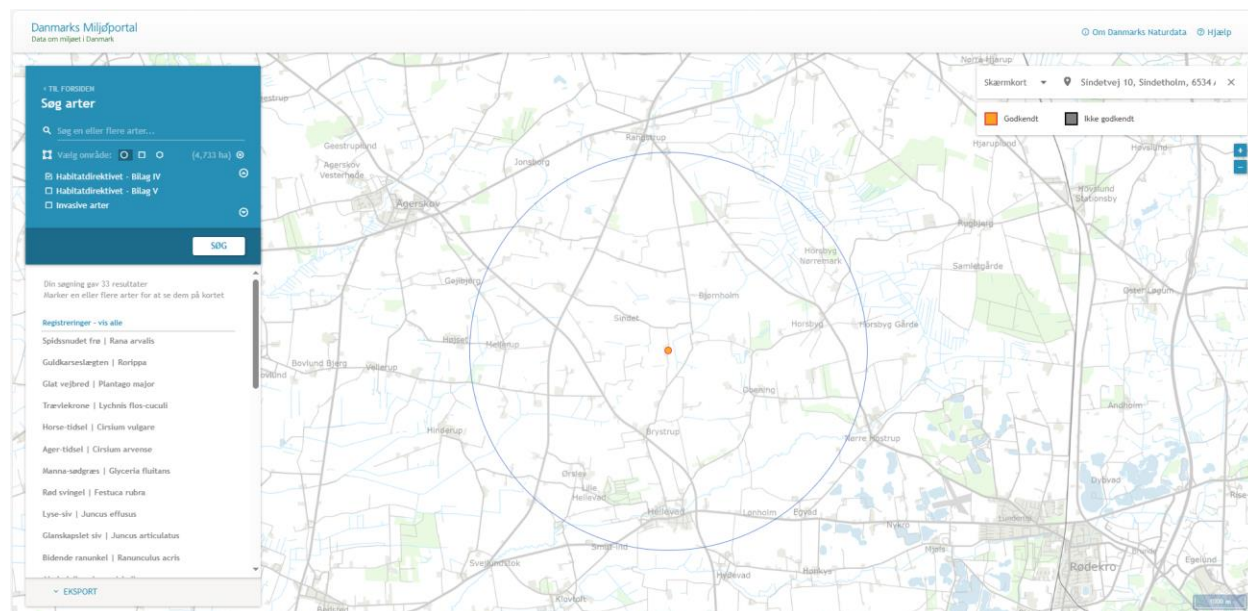
Det vurderes derfor, at udvidelsen og ejendommen som helhed fortsat ikke vil have indflydelse på det omkringliggende landskab og det er ansøgers vurdering, at det samlede bygningsanlæg fortsat vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Der er allerede flere levende hegn og beplantninger omkring ejendommen og ejendommen vil derfor fortsat ikke fremstå særlig tydelig i landskabet. Det vurderes derfor samlet, at udvidelsen og de deraf følgende ændringer i området ikke vil have negativ betydning for de landskabelige interesser eller være i strid med beliggenheden i et område med drikkevandsinteresser.

3.4.3 Kommunen vurderer, Bilag IV arter (B5, D1c)

Bilag IV arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Aabenraa Kommune har i andre miljøgodkendelser for landbrug i nærheden lavet en vurdering af forekomsten af bilag IV arter i området. Herud af fremgår det, at Kommunen har registreret flere paddearter, omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor i nærheden, så det vurderes at nogle arter med meget stor sandsynlighed forekommer i området.

Der er indhentet data af bilag IV arter fra Miljøportalen (jf. figur 9).

Figur 9: Registrering af Bilag IV-arter i området fra Danmarks miljøportal. Kort:

<http://naturdata.miljoportal.dk>

Jf. ovenstående figur 9, fremgår der en lang række arter af på listen ved søgning af Bilag IV arter indenfor en cirkel rund om ejendommen indeholdende ca. 4733 ha. Der er dog fejl i søgningen og den eneste bilag IV art på listen er Spidsnudet frø. Dette betyder dog ikke, at der ikke er andre bilag IV arter i nærheden af ejendommen, da det må formodes, at området kan være potentielt levested for bilag IV arter.

Det vurderes fortsat, at produktionen på ejendommen ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes som udgangspunkt ikke gamle bygninger og der fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke vil forringe eller beskadige yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV eller andre beskyttede arter.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, E1c)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og inden for de sidste 8 år samt oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Tabel 7: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og total fra husdyrbruget. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Ansøgning (242333) | Stalde og produktioner ?

Tegn og navngiv staldafsnit på kortet. Klik herefter på Listevisioning for at oprette produktionsarealer med staldsystem og dyretype samt evt. miljøteknologi. Resultater af ammoniakberegninger kan ses under fanen "Resultater".

Kort

Listevisioning

Resultater

Kort i fuld skærm

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2883,6	484,3	3367,9
Nudrift	2430,0	451,9	2881,9
8 års-drift	2430,0	451,9	2881,9

3.5.1 Miljøteknologier og indsatte virkemidler (F5g)

Da der ikke ændres på indretning og drift af de eksisterende staldanlæg og der indsættes derfor ikke nye teknologier.

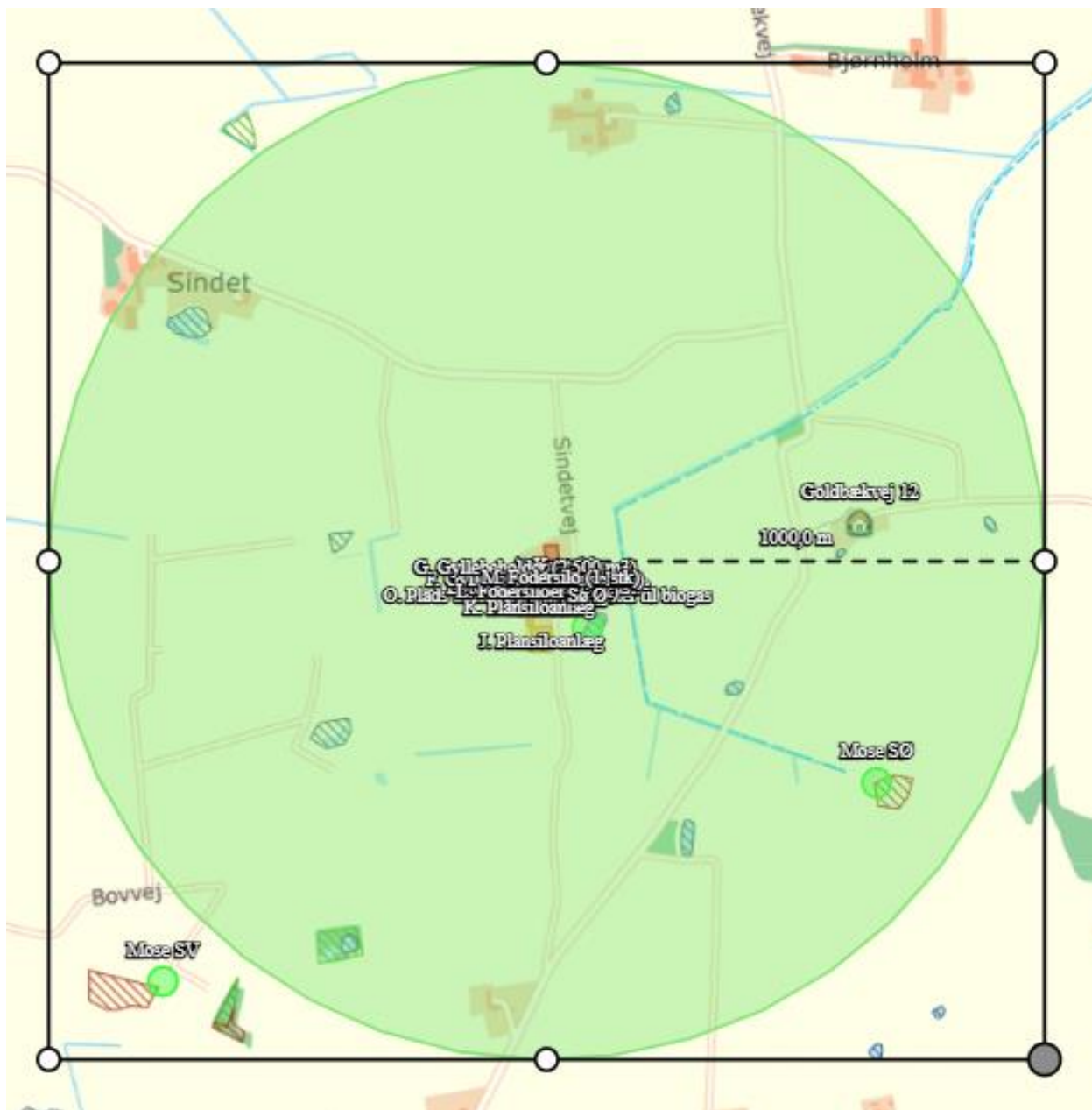
3.5.2 Naturpunkter (B5, E1b)

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttet af europæisk lovgivning (Natura2000 områder) eller efter dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen klarificer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer som fremgår af dennes § 26-29.

Ammoniak adskiller sig fra de fleste andre kvalstofforbindelser ved at tørdeponere hurtigt. Derfor vil ammoniakdepositionen være signifikant størst tæt på stald og gødningslager, som er kilden til forureningen. Beregninger fra Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Atmosfærisk Miljø viser, at hovedparten af ammoniakmængden vil nedfældes indenfor 1.000 meter fra kilden.

Naturarealerne beliggende indenfor 1.000 meter af anlægget, omfatter flere §3 beskyttede søer (10 stk.) samt en mose og et lille engareal. I version 3 af ansøgningsmaterialet har kommunen indsat nogle flere naturpunkter, som der skal regnes ammoniakdeposition til. Se resultater i tabel 8.

Figur 10: Kort fra ejendommens miljøtilladelse. Placering af nærliggende naturområder omfattet af husdyrbruglovens § 7. Den grøn markering angiver en radius på 1.000 meter omkring anlægget.

Tabel 8: Ammoniakdeposition (kg N/ha/år) ved naturområder i nærheden af husdyrbruget. Af tabellen fremgår både total deposition og merdeposition til nudriften og 8-års driften. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er ammoniakfølsomt.

Ansøgning (242333) | Naturområder

For at der kan beregnes deposition af ammoniak, skal naturpunkter angives på kortet. På "Liste- og resultatvisning" vises det samlede resultat af ammoniakberegningerne, samt en oversigt over mer- og totaldeposition i alle naturpunkter der er angivet.

Kort	Liste- og resultatvisning	 Kort i fuld skærm
------	---------------------------	---

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **3367,9** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **486,0** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **486,0** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Mose SV	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Mose NV	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Mose SØ	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Mk	0,0	0,0	0,3	▼
Sø NV	Kategori 3	Sagsbehandler	0	V	0,1	0,1	0,4	▼
SØ Ø	Kategori 3	Sagsbehandler	0	V	1,5	1,5	5,6	▼
Overdrev SV	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Sø NV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,6	▼
Overdrev NØ2	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev NØ1	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Mose SV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼

Skov Ø	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2	▼
SØ Ø	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,9	1,9	6,3	▼
Mose NV	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1	▼
Mose SØ	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2	▼
Habitatnatur SØ	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Habitatnatur NV	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼

Ved kategori 1 natur, skal der foretages en vurdering i forhold til kumulationsmodellen jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 27. Til hjælp kan kortlaget "kumulation" i husdyrgodkendelse.dk's kort anvendes.

Kategori 1 natur

Mer- og totaldepositionen til nærmeste kategori 1 natur, som er habitatnatur i Mandbjerg Skov, er på 0,0 kg N/ha/år. Ifølge § 25 i bekendtgørelsen er beskyttelsesniveauet for kategori 1 natur (natur i Natura 2000), afhængig af hvor mange andre landbrug, der er i området. I det konkrete tilfælde er der ikke andre landbrug og beskyttelsesniveauet er derfor 0,7 kg N/ha/år i totaldeposition. Beskyttelsesniveauet er derfor overholdt.

Kategori 2 natur

Mer- og totaldepositionen til nærmeste kategori 2 natur, som er et overdrev beliggende ca. 6.000 m syd øst for ejendommen, er på 0,0 kg N/ha/år. Ifølge § 26 i bekendtgørelsen er beskyttelsesniveauet for kategori 2 natur (§ 7 natur udenfor Natura 2000), en max total deposition 1,0 kg N/ha/år. Dette krav er overholdt.

Kategori 3 natur

Mer- og totaldepositionen til nærmeste kategori 3 natur, som er en mose der ligger ca. 1.100 m syd vest for ejendommen er på 0,0 og 0,2 kg N/ha/år. Kravet om en merdeposition på (som udgangspunkt) 1 kg N/ha/år er derfor overholdt.

Der er ligeledes lavet nogle beregninger til de nærmeste to § 3 søer, som viser en merdeposition på mellem 1,5 og 1,9 kg N/ha/år. Da søer er mere robuste end kategori 3 natur vurderes det, at disse ikke vil blive påvirket af udvidelsen også selvom depositionen til er mere end 1 kg N/ha/år. Alle arealer der ligger op til søerne er landbrugsarealer og det vurderes derfor, at hovedkilden til næringsberigelse af vandhullerne er overfladevand fra de dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til vandhullerne, dels som næringsberiget overfladevand, der løber til via rodzonen på dyrkede arealer. Derudover har kommune indsat nogle ekstra naturpunkter bl.a. til nogle mindre § 3 moser og søer i området. Depositionen til disse punkter er dog alle under 1 kg N/ha/år.

Ud fra ovenstående beregninger vurderes det, at den ansøgte udvidelse ikke vil have væsentligt indvirkning på den omkringliggende natur, da alle beregninger viser, at de overholder de beskyttelsesgrænser der er sat i gældende lovgivning.

3.6 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c, F4)

Lugtemission forekommer fra produktionen i staldanlæggene og ved håndtering samt udbringning af husdyrgødning. Selve staldanlægget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

I Husdyrgodkendelse.dk er der beregnet hvilke afstande, der som minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper. Af figur 10 fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste naboer uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden til samme områder. Den ukorrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret for vindretning.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af størrelsen af produktionsarealet, typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtgeneafstandene er beregnet ved fuld besætning i staldene.

Som det fremgår af figur 11, er lugtgenekriteriet overholdt til alle målepunkterne - nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone.

Nærmeste nabobeboelse er Goldbækvej 12 (med landbrugspligt), som ligger ca. 650 m øst for ejendommen. Kommunen har indsat et punkt for nærmeste nabo på Kampvej 5 (nærmeste nabo uden landbrugspligt), som ligger ca. 800 m syd for ejendommen. Den nærmeste by (el. fremtidig byzone) er Hellevad, som ligger ca. 2.800 m syd for ejendommen. Kommune har indsat et ekstra punkt. Den nærmeste samlede bebyggelse er ligeledes i Hellevad ca. 2.800 m syd for ejendommen. Stemmild ligger ca. 900 m syd for anlægget. Kommunen har indsat et ekstra punkt ved nærmeste lokalplan i landzone (lokalplan nr. LP052).

Ansøgning (242333) | Nabopåvirkning ?

For at der kan beregnes om lugt fra anlægget, skal nabobebyggelse og byzone angives på kortet. På "Listevissning" vises en oversigt over de nabobebyggelse der er angivet, og på "Resultater" findes resultaterne af de lugtberegninger der er foretaget på ansøgningen.

Kort	Listevissning	Resultater	Kort i fuld skærm
------	---------------	------------	-------------------

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Goldbækvej 12	0	FMK	94	94	632	Ja	▼
 Kampvej 5	0	FMK	94	94	859,5	Ja	▼
 Brystrupvej 29	0	NY	216,5	194,8	2904	Ja	▼
 Lokalplan	0	NY	216,5	216,5	3005,4	Ja	▼
 Hellevej Ejerlav, Hellevej	0	NY	324,5	308,3	2878,4	Ja	▼
 Hellevej Ejerlav, Hellevej	0	NY	324,5	308,3	2786,4	Ja	▼

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone ? i

Konsekvenszone: 373 m

Figur 11: Resultat af lugtberegning fra Husdyrgodkendelse.dk.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for samlet bebyggelse, byzone samt enkelt bolig er overholdt, idet den korrigerede geneafstand er kortere end afstanden mellem staldanlæg og hhv. byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt jf. figur 10.

Ifølge kommunens oplysninger har der ikke tidligere været lugtklager over ejendommens drift.

Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne og at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener er begrænset og ikke ud over, hvad der kan forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

3.6.1 Kumulation til naboer (B6, D1b)

Der er ingen kumulation med øvrige husdyrbrug.

3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b, D1c, F2, F3, F4, F%_c)

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, vibrationer, fluer/skadedyr, lys, varme, stråling og transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.7.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

Den væsentligste støjgene vil formentlig være kørsel med traktor og landbrugsmaskiner i.f.m fodring, foderblanding, kornvalsning, markarbejde, og kørsel med lastbiler og gyllevogn til og fra ejendommen.

Alle støjkilder er i aktivitet i en begrænset periode. Det vurderes, på grund af afstand til nærmeste nabo, at støjkilderne ikke giver anledning til evt. gener.

Der forventes støj fra malkeanlægget. Malkning foregår i malkestald to gange om dagen. Fra ca. 5.00-7.30 og ca. 16.00-18.30. Køling af mælk sker med varmeveksler med kompressor. Mælketanken er placeret udenfor servicebygningen.

I samme periode som der malkes skræbes der ned fra senge og strøs. Dette gøres med håndkraft eller strømaskine. Og halm til dybstrøelsesarealerne strøs også ca. i dette tidsrum.

Udpumpning af gylle fra den eksisterende Kostald (A.) sker ved elpumpe. Der pumpes løbende til fortanken vest for stalden hvor der er en studs hvorfra biogasanlægget henter gyllen i gennemsnit 5 dage om ugen. Dette tager ca. 15 minutter pr. gang. Dette gøres som udgangspunkt indenfor normal arbejdstid mellem kl. 6.00-18.00. Når der hentes gylle er systemet altid under opsyn. Hvis der skulle være behov for det, så er det stadig muligt at pumpe gylle til gylletankene.

Ovenstående går sig ligeledes gældende for Kvier 2 (C) hvor gyllen ligeledes ledes til en fortank med studs vest for staldanlægget.

Mælken afhentes pt. hver anden dag og tankbilen kommer pt. 4.45. Det er mejeriet der bestemmer afhentningstidspunkt og om det er hver eller hver anden dag og ansøger har ingen indflydelse på dette og det kan ændre sig løbende.

Ligeledes forventes der daglig støj fra læsning og blanding af foder. Dette foregår dagligt, typisk mellem 8.00-12.00 ved plansiloerne og i foderladen.

Der kan forventes støj fra valsning af korn, dette gøres ca. 2 dage om året af 3-4 timer pr. gang i forbindelse med høst.). Der kan ligeledes forventes støj fra indlæsning og kraftfoder i fodersiloerne. Pt. vales der ikke korn på ejendommen løbende, men hvis ansøger ønsker at gå tilbage til denne praksis, ønskes det muligt.

Antallet af transporter før udvidelsen er ca. 925. Efter udvidelsen forventes der en stigning til ca. 955 transporter.

Der kan forekomme maskinstøj i forbindelse med udkørsel af gylle og ved markdriften. Gyllen udbringes i planternes vækstsæson, hovedsageligt i perioden fra 15. februar til 15. maj samt i august og september måned. Udbringningen forventes at tage 5-6 dage fordelt over året.

Markarbejde foregår i sæsonen fra februar til november.

Ensilering slæt af græs, foregår midt maj, midt juni samt i september/oktober. Majs ensileret i perioden oktober – november. Halm og korn køres ind i perioden august til september. Alt markarbejdet er desuden afhængigt af vejrforhold.

Flytning af dyr foregår ved brug af kreaturvogn.

Levering af foder og af- og pålæsning af dyr samt afhentning af mælk på ejendommen sker som udgangspunkt ikke i tidsrummet 18.00-07.00.

Da husdyrbruget ligger i landzone uden lokalplaner og uden for samlet bebyggelse, er der ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjkloderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt.

Aabenraa Kommune har ikke registreret klager over støj fra husdyrbruget.

Dyrlægen kommer når der er behov for det, og inseminør tilkaldes ligeledes når der er behov. Klovbeskæring foretages ca. 3-4 gange årligt, og her beskæres alle dyr.

Tabel 9: Mulige støjkloder på ejendommen

Støjkilde	Placering	Driftstid
Fodringstider	Staldene	Skifter indenfor normal arbejdstid 6.00-18.00 dagligt
Mixer vogn	Ved plansiloanlægget	Der blandes ca. ½ time 1 gang daglig mellem 8.00-12.00
Foderanlæg	Kostalden	Kraftfoder ved malkning
Udkørsel af husdyrgødning	Staldene/gyllebeholderne	Marts-maj og september-oktober primært 8.00-18.00 og så vidt muligt ikke weekend
Lastbiler m.v.	Ved stalde og maskinhus	Dagtimerne
Markvanding	Ude på marken	Sommerperioden
Malkeanlæg	Kostald	Hele døgnet
Kompressor	Maskinhus	Ved behov ca. 1 gang ugentlig
Afhentning af mælk	Kostald	Ca. 10 min hver anden dag pt. mellem 4.45.

Derudover kan der opstå lidt støj ved ind og udlevering af dyr. Dette foregår så vidt muligt indenfor normal arbejdstid.

Der foretages ikke øvrige støj og vibrationsdæmpende foranstaltninger, ud over de tiltag der er gjort i forbindelse med etableringen af stalden.

Alle pumper og installationer til malkeanlægget sidder inde i bygningen og er placeret i isolerede rum.

Gylle og vandpumper er placeret i brønde.

Der anvendes maskinstation til udbringning af gylle så dette kan gøres på få dage og med større maskiner, som giver færre kørsler.

Det forventes fortsat heller ikke at være et problem med fx vibrationer og lavfrekvente lyde fra ejendommen.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder), er der angivet grænserne for tilladelig støjbelastning, målt i skel ved nærmeste nabobeboelse. Der er ikke foretaget støjberegninger, da det vurderes, at der ikke er særlige støjklinder ud over hvad der kan forventes på en landbrugsejendom.

Støj fra ejendommen vil ikke ændres sig nævneværdigt og på grund af afstanden til nærmeste naboer forventes støj fortsat ikke at være et problem for de omkringboende.

3.7.2 Støv (B7, E1b, F1d, F5c)

Det er ansøgers vurdering, at der ikke vil være væsentlige gener i forbindelse med husdyrbrugets daglige drift udenfor ejendommens areal.

I forbindelse med transporter til og fra ejendommen samt ved levering og håndtering af råvarer og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter.

Der kan komme støv ved levering af fodermidler, der leveres i sække eller blæses i siloer og ved snitning og indkørsel af halm til senge og dybstrøelsesstaldene.

Da flere af kørselsarealerne består af jord/sand vurderes det dog, at der kan opstå støvgener i forbindelse med kørsel i meget tørre perioder. Stort set alle transportveje og udendørs arbejdsområder er belagt med asfalt eller grus for at minimere disse genere. Ansøger efterlever også god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og at aktiviteter, herunder levering og udkørsel, planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Ud fra ovenstående beskrivelse vurderes det, at produktionen fortsat ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for omgivelserne.

3.7.3 Lys (B7, E1b, F1d, F4c)

Lyset i stalden styres manuelt. Om vinteren er der typisk lys i stalden når der malkes fra ca. 5.00-7.30 og ca. 16.00-18.30. Om natten er der natbelysning i kostalden ca. 21.00-5.00.

Der kan forekomme dage hvor der er behov for lys, f.eks. ved akut behov for dyrlæge hjælp eller andre akutte situationer.

Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer. Der er kun lys i selve gårdspladsen.

Ejendommen ligger nede af en gennemgående vej. Der er ca. 340m fra hovedvejen (Sindetvej) til ejendommen. Og mod syd er der ca. 600 m til Kampvej. Da ejendommen er på en vej uden meget trafik og med læhegn eller beplantning samtidig med at der ikke er nogle åbninger i gavlene, skærmes de nærmeste naboer mod direkte lys fra stalden. Det forventes derfor fortsat ikke, at lys fra staldanlægget vil give anledning til gener, hvorfor det vurderes, at naboerne ikke vil blive generet af lys fra ejendommen.

3.7.4 Emission af forurenende stoffer (F5C)

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet og beskrevet i afsnit 3.5 og 3.6. Støj, støv og lys er behandlet i afsnit 3.7.1, 3.7.2 og 3.7.3 og herunder beskrives andre emissioner fra ejendommen som ikke tidligere er beskrevet.

Emission af vibrationer fra ejendommen (F5c):

Det forventes fortsat ikke at være et problem med fx vibrationer og lavfrekvente lyde fra ejendommen. Der foretages ikke øvrige støj og vibrationsdæmpende foranstaltninger, ud over de tiltag der er gjort i forbindelse med etableringen af stalden. Som udgangspunkt står støjende og vibrerende indendørs og/i isolerede rum.

Varmeemission (F5c)

Det forventes fortsat heller ikke at være et problem med varmeemission fra ejendommen og alle tiltag ift. at begrænse varmeudslip er taget.

Strålingsemission (F5c)

Det vurderes ikke at være maskiner eller lignende der udsender stråling på ejendommen. Det forventes derfor fortsat ikke at være et problem med stråling fra ejendommen.

3.7.5 Skadedyr (B7)

For at undgå fluer og tilhold af skadedyr rengøres fodergange og øvrige staldarealer løbende.

Fluebekæmpelse sker ved renholdelse i og omkring bygninger, hyppig udmugning hos småkalvene i sommerperioden. Fluer er som udgangspunkt ikke det store problem, men der er opsat elektriske fluefangere og limbåndsspoler i stald og andre bygninger.

Dybstrøelsen mugs ud ofte. Om sommeren oftere end om vinteren. Mødding tildækkes hvis ikke daglig tilførsel.

Ejendommen er tilmeldt skadedyrsbekæmpelse (Brødr. Ewers) og de kommer fast på ejendommen. Derudover er der en god bestand af katte på ejendommen. Der holdes rent og ryddeligt om bygningerne, så rottebestanden holdes nede.

Det vurderes ud fra ovenstående tiltag, at bedriften ikke vil give anledning til væsentlige fluegener eller problemer med skadedyr.

3.7.6 Transporter (B7)

Det vil hovedsagligt være transporter med gylle og dybstrøelse til biogas der vil stige i forbindelsen med udvidelsen.

Der er tre indkørsler til ejendommen. Én til mælketank, én til stuehuset og en til staldanlæggene.

Næsten alle transporter bliver kørt ud via interne transportveje. Mælk afhentes fra mælketanken, der er placeret ved kostalden og servicerum.

Hvorvidt f.eks. fodertransport og afhentning af mælk passerer tætbeboede områder, afhænger af den rute, som hhv. foderfirma / chauffør og mejeri vælger. Dette ligger udenfor ansøgers indflydelse.

Nedenstående tabel 10 viser det skønnede antal transporter før og efter udvidelsen. Som udgangspunkt forventes antallet af transporter ikke at stige det store, da der blot vil blive leveret større mængder af foder mv. samtidig med at overfladevandet fra plansiloanlægget sprinkles ud fremadrettet.

Tabel 10: Transporter

Transporter	Før udvidelse			Efter udvidelse		
	Antal/ år	Kapacitet pr. transport	Transport- middel	Antal/ år	Kapacitet pr. transport	Transport- middel
Foder	24	33 t	Traktor eller lastbil	24	33 t	Traktor eller lastbil
Halm	14	Ca. 20 bigballe	Traktor	14	Ca. 20 bigballe	Traktor
Eget foder inkl. ensilage og halm	200 (sælger noget nu)	12 t - 15 t	Traktor	200	12 t - 15 t	Traktor
Dieselolie/ Fyringsolie	12		Tankbil	12		Tankbil
Levende dyr	24		Lastbil	24		Lastbil
Gylle med spredevogn (4000 m ³ i gyllebeholder på ejendommen)	150	(28) tons	Traktor + gyllevogn	150	(28) tons	Traktor + gyllevogn
Biogas (5 gange om ugen)	230	(28) t		260	(28) tons	Lastbil - biogasanlæg
Fast møg	10	60 m ³	Lastbil Biogasanlæg henter container	10	60 m ³	Lastbil – biogasanlæg
Afhentning af mælk	182		Tankbil	182		Tankbil
Afhentning af døde dyr	16		Daka	16		Daka
Handelsgødning	-		Traktor eller lastbil	-		Traktor eller lastbil
Affald	63		Sejer og Sønnichsen	63		Sejer og Sønnichsen

Transporter i alt	925			955		
-------------------	-----	--	--	-----	--	--

Herudover forekommer transport med mindre biler og personbiler, herunder f.eks. dyrlæge, inseminør mv.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet efter færdselslovens regler.

Der passeres enkelt boliger på vejen ind til ejendommen. Ved transporter udefra kører en del af dem igennem Hellevad og Agerskov. Der sker dog igen eller meget få gylletransporter gennem landsbyerne, og det tilstræbes at gyllekørsel ved /i nærheden af byen varsles til de berørte, og at kørsel med gylle foretages på hverdage.

Ud fra ovenstående vurderes det, at trafikken til og fra ejendommen ikke vil have væsentligt betydning for de omkringboende ift. hvordan det er i dag.

For at mindste gener fra transport vil transporterne hvis muligt primært foregå på hverdage og indenfor normal arbejdstid. Sæsonarbejde kan dog forekomme uden for disse tidspunkter, men vil søges begrænset.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, E1c, F1c, F1d, F5b, F5f)

Det er begrænset hvor meget affald der genereres på ejendommen. Hovedparten af affaldet er emballage fra indkøbt sækkevarer og plastik fra plansiloerne. Erhvervsaffald hentes af Sejer & Sønnichsen hver 14 dag og opbevares i 400 l container. Containeren er placeret i I. Maskinhus. Derudover er der en container udelukkende til plast. Denne er på 8 m3 og placeret øst for I. Maskinhus. Denne tømmes efter behov af Sejer & Sønnichsen.

Desuden er der en begrænset mængde klinisk risikoaffald i form af brugte kanyler og skalpeller, som opbevares i medicinskabet i B. Kvier 1.

Ved transport af affald er det transportørens ansvar, at transporten sker på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde, som ikke er til gene eller fare for omgivelserne.

Der er ingen pesticider og kemikalier på denne ejendom, da der ikke drives markdrift fra denne ejendom. Dette kan dog ændre sig løbende.

Midler til rengøring og vask af malkestald mv. opbevares i servicebygningen max 400 l af gangen.

Hvis der undtagelsesvis opbevares medicin, vil det blive opbevaret i servicerummet. Dyrlægen sørger som hovedregel selv for at tage evt. rester med efter behandling af dyr. Hvis der opbevares medicin på ejendommen, er der efter rådgivningsaftale med dyrlægen opstillet et lukket/aflåst skab til formålet.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler opbevares i servicebygningen eller medicinskabet i B. kvistald 1, og det afleveres til dyrlægen løbende.

Vask af marksprøjte og traktor, der har været anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, sker enten på det areal, hvor plantebeskyttelsesmidlet er blevet udbragt, eller på

vaskepladsen/møddingspladsen. Uvasket sprøjte eller traktor, der er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, placeres på behandlet areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller under tag. Indvendig vask af sprøjte sker med spuledyser. Der drives som udgangspunkt ikke markbrug fra denne ejendom.

Der opbevares som udgangspunkt ikke olieaffald på ejendommen, da maskiner serviceres på autoriseret værksted. Dog kun en meget begrænset mængde til små maskiner. Olie til genopfyldning opbevares i tromle på 200 l i maskinhuset.

Metalskrot afhændes til produkthandler, til genanvendelse.

Tom emballage fra vaske og skyllemidler fra malkeanlægget afleveres til leverandør. Tomme dunke opbevares i teknikrum ved siden af tankrummet.

Som udgangspunkt benyttes der ikke mere foder end der er behov for og husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Det vurderes derfor, at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativer.

Det vurderes ligeledes, at affald håndteres og opbevares, så der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

Opbevaring af gylle sker i godkendte gylletanke. Gylletankene inspiceres løbende for tæt flydelag og ved tømning for utætheder mv. Der udføres lovpligtig beholderkontrol hvert 10 år. Beholderne tømmes med selv sugende gyllevogn og risikoen for spild er derved minimal.

Ved ovenstående forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af gylle og olie mv.

3.8.1 Døde dyr (B8, F1c)

Døde dyr opbevares ved elskab nord for ejendommen. De døde dyr er placeret over jordniveau efter gældende regler. Døde dyr bortskaffes via DAKA efter behov i henhold til gældende regler. Ansøger forventer at der bliver max 4 døde køer, 2 døde kvier og 6 døde kalve.

3.8.2 Affald (B8, F1c)

Affald skal i henhold til lovgivningen opbevares, håndteres og bortskaffes efter Aabenraa Kommunes til enhver tid gældende regulativer og forskrifter.

Affaldet opbevares indtil afhentning/aflevering indendørs eller i container.

Restaffald afhentes af Sejer & Sønnichsen hver uge og opbevares i 400 l container. Containeren er placeret i l. Maskinhus. Derudover er der en container udelukkende til plast. Denne er på 8 m³ og placeret øst for l. Maskinhus.

Affald fra bedriften omfatter emballage fra desinfektionsmidler, der afleveres til leverandøren.

Emballage fra medicin bortskaffes til dyrlægen.

Pap, papir og plastik bortskaffes via kommunens renovation/genbrugsstation.

Der er indgået container aftale Sejer og Sønnichsen. Der er både en container til restaffald, rent landbrugsplastic og der overvejes også en til pap og papir (kommer pt. i stuehusets beholdere eller køres på genbrug). Restaffald tømmes hver uge og de andre tømmes efter behov.

Fagligt affald som olieaffald opbevares i jerntromler i maskinhus indtil bortskaffelse.

Farligt affald skal anmeldes til Kommunen. Anmeldelsen skal omfatte oplysninger om affaldstype (EAK-kode), samt affaldets mængde, emballering, sammensætning og egenskaber. Desuden skal al farligt affald sorteres i separate beholdere og afleveres til godkendte modtagere, hvilket skal kunne dokumenteres overfor kommunen. Opbevaring og bortskaffelse af affald skal altid ske efter Kommunens regulativer.

Ved transport af affald skal transportør (ansøger eller andre) sikre at transporten sker på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde, og at den ikke er til gene eller fare for omgivelserne.

Der forventes en mindre mængde byggeaffald i anlægsfasen af den nye stald. Dette afskaffes af entreprenøren efter gældende regler.

Det vurderes at ansøger lever op til ovenstående krav ift. affald.

3.8.3 Olie- og kemikalier (B7, B8, F1c)

Der er som udgangspunkt ikke kemikalier og pesticider på denne ejendom. Hvis dette skulle ændre sig vil de blive opbevaret efter forskrifterne.

Kemikalier der anvendes i produktionen (rengøringsmidler), står i D. Servicerum+garage. Der leveres kemikalier i store dunke. Der er et oplag af på max 400 l. Rester og tomme dunke fra landbrugskemikalier, afleveres hos leverandør af disse.

Medicin opbevares i skab i servicerummet. Der udleveres kun medicin til forbrug ved efterbehandling af dyr. Lægemidler rester o.a. afleveres til dyrlægen. Mængden omfatter ca. 10 kg årligt.

Olietønde (200 l - motorolie) er placeret på fast bund uden afløb i maskinhuset. Tanken er sikret mod påkørsel idet den er placeret inden døre. Der forefindes som udgangspunkt ikke spildolie på ejendommen. Al spildolie aftager smeden eller de afleveres på genbrug max 200 l årligt.

Der er én dieseltank på 2500 l fra 1997. Denne er placeret i maskinhuset på befæstet areal uden afløb, så den er sikret mod påkørsel.

Mineraler og kraftpiller opbevares i B. Kvier 1 hvor det afleveres i bigbags og/eller sække samt i fodersiloerne.

Ensilage opbevares i plansilo eller i markstak.

Olietank og alt olieopbevaring er placeret på fast gulv uden afløb. Der forefindes opsugningsmateriale i form af kattegrus eller lignende på ejendommen.

3.8.4 Råvare (B7, F1c)

De væsentligste råvarer i forbindelse med produktionen er foder og vand. Ansøger bestræber sig på at anvende så få foderenheder og så lavet et råprotein- og fosforindhold som muligt.

Der fodres primært med grovfoder (majs og græs), som opbevares på ensilagepladsen eller i markstak ved behov. Grovfoderet suppleres med indkøbt soja, kraftfoder, evt. korn og mælkeerstatning til de helt små kalve.

Mineraler og kraftpiller opbevares i B. Kvier¹ hvor det afleveres i bigbags eller sække samt i de fire fodersiloer.

Det er ansøgers vurdering, at råvare og hjælpestoffer opbevares efter forskrifterne og dermed på en forsvarlig måde, så der ikke vil være mulighed for at forurene det omkringliggende miljø.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet. Selvom BREF-dokumentet kun er gældende for IE-brug gør ansøger en indsats for at efterleve dette i det omfang det er muligt. Der udarbejdes fx en foderplan i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor fodring til kalve og goldkøer. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.

Ved efterlevelse af dette vurderes det, at ejendommen lever op til BAT for foder.

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 3.8.6

3.8.5 Energiforbrug (B8, F1c)

Elforbruget dækker primært belysning, malkeanlæg samt øvrige elektriske maskiner samt et par ventilatorer opsat i kostalden. Ansøger oplyser, at der på ejendommen forventes et årligt energiforbrug på ca. 160.000 kWh/år (167.116 kWh i 2024 inkl. forbrug til markvanding) og dertil kommer forbruget til markvanding, som afhænger af behovet for vanding og kan svinge meget fra år til år. Derudover forventer ansøger at bruges omkring 3.500 l diesel. Dette forventes ikke ændret, da der ikke drives markbrug fra denne ejendom. Stuehuset opvarmes med el. Overvejer at skifte til en varmepumpe.

I de eksisterende staldanlæg anvendes en kombination af dagslys og kunstlys. Lyset styres manuelt. Om natten er der natbelysning i kostalde. Afhængig af årstid og lysforhold udenfor, benyttes der enten mere eller mindre lys. Om aftenen er der såkaldt vågelys til kreaturerne hele natten.

Der kan forekomme dage hvor der er behov for lys, f.eks. ved akut behov for dyrlæge hjælp eller andre akutte situationer.

Følgende energibesparende tiltag er indført:

- I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i stalde, vil der blive opsat lavenergi lysstofrør.
- Lyset i staldene er tændt efter behov
- Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer.
- Der anvendes frekvensstyret pumper, hvor det er muligt, da disse kun anvender den energi der er behov for, mht. flow.
- Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes

til at opvarme vand til produktionen (2 varmtvandsbeholdere af 400 + 600 l), opvarme køernes drikkevand.

- Vaskeanlægget kører på spareprogram, så det bruger mindre energi pr gang.
- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Der anvendes ca. 120.000 kWh/år (2024) i den nuværende situation (til dyr) og ved fuld udvidelse til ca. 240 køer og 20 kælvkvier og 50 kalve forventes elforbruget at stige til ca. 160.000 kWh/år. Det er hovedsageligt energi til den ekstra malkning evt. udskiftning af malkestald til robotter der vil stige.

Ifølge normtal fra Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige elforbrug ca. 670 kWh pr. årsko (tung race), dog med mulighed for store variationer.

Med en forventelig fremtidig produktion ca. 240 køer og 20 kælvkvier og 50 kalve (stor race) giver det et elforbrug på ca. 160.800 kWh. Det forventede elforbrug er derfor lidt mindre end normen. Forklaringen på dette kan være, at der ikke pumpes gylle på ejendommen.

Produktionsanlægget bygger på principper, der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav. Herunder vil der ved løbende udskiftninger blive undersøgt, om der er anlæg på markedet der er mere energibesparende, med henblik på energiforbedringer af anlægget. Dette vil også medføre, at der med den løbende vedligeholdelse af anlægget, herunder udskiftning af lysstofrør i øvrige stalde, kan forventes at disse udskiftes til lavenergi lysstofrør.

Ud fra ovenstående vurderes det, at elforbruget på ejendommen vil være normalt for denne type af husdyrproduktion i eksisterende staldanlæg af ældre dato

3.8.6 Vandforbrug (B8, F1c)

Vandforbruget dækker drikkevand inkl. vandspild, vask af evt. malkestald og vask af stald og maskiner. Ejendommen forsynes med vand fra egen boring.

Der anvendes ca. 7.200 m³ i den nuværende situation og ved fuld udvidelse til ca. 240 køer og 20 kælvkvier og 50 kalve (stor race) vil vandforbruget til produktionen vil stige til ca. 8.500 m³. Det er hovedsageligt mængden af drikkevand til køerne der stiger og evt. skal der bruges lidt mere vand hvis der fremadrettet skal malkes i malkerobotter. En del af dette (ca. 40 %) afgives som mælk eller fordamper. Resten går til gyllen.

Samlet vandforbrug i m ³ til et årsdyr (365 foderdage) af malkekøer, hundyropdræt, slagtekalve og ungtyre								
	Malkekøer		Opdræt		Slagtekalve		Ungtyre	
	Stor race	Jersey	Stor race	Jersey	Stor race	Jersey	Stor race	Jersey
Drikkevand incl. vandspild	28	26	5,3	4	8,7	8,0	9,8	9,1
Staldrengøring	3	3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3
Rengøring af malkeanlæg	2	2	-	-	-	-	-	-
Forbrug i alt	33	31	5,7	4,3	9,1	8,3	10,2	9,4

Kilde: Håndbog i kvæghold 2011

Forbrug af vand til drikkevand og vaskevand bliver ud fra normtallene ca. 8.222 m³ ved ca. 240 køer og 20 kælvkvier og 50 kalve (stor race) og det forventede vandforbrug forventes derfor, at komme til at ligge meget tæt på normen.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Følgende vandbesparende tiltag er indført:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Der er opsat flydere i drikkekar samt drikkeolber, hvilket er med til at sikre et stabilt vandtryk. Hermed opnås begrænset drikkespild og bedre vandoptagelse.
- Der er etableret varmegenindvinding i forbindelse med mælkekølingen. Varmen genanvendes til at opvarme vand til produktionen (4 stk. varmtvandsbeholdere af 300 l), opvarme vand til husholdning,
- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Ud fra ovenstående forventes vandforbruget fortsat ikke at have nogen skadelig virkning på overfladevandet i nærheden af ejendommen. De generelle regler sørger desuden for at minimere risikoen for forurening af vandressourcerne i nærheden. I afsnit 3.9 Forurenings- og gene begrænsende tiltag er særlige forhold for ejendommen beskrevet.

3.8.7 Spildevand og restvand (B7, F1d)

Afløbsforholdene på ejendommen ændres som udgangspunkt ikke ved denne ansøgning jf. bilag 5.3 Afløbsplan.

I dybstrølsesboksene er der etableret afløb/pumpebrønde, så disse kan vaske. Der har dog ikke været behov for at vaske dem og dybstrølsen opsuger normalt væden.

Spildevand fra bedriften består primært af vand fra rengøring af malkestald og drikkevandsspild.

Vand fra vask af malkestald og mælketank indeholder rengøringsmidler. Der anvendes kun godkendte midler. Da midlerne kan blive udskiftet efter almindeligt udbud og efterspørgsel, oplyses produktnavnene ikke. Malkestald vaskes efter hver malkning og køletanken vaskes hver dag (efter afhentning af mælk).

Vand fra pladser til kalve/container til biogas ledes til gyllebeholder og vand fra plansiloerne sprinkles fortsat ud.

Vask af landbrugsmaskiner og redskaber foregår på betonplads, med afløb til gyllebeholderne. Det vurderes, at forholdene er forsvarlige, såfremt der ikke foretages affedtnings/vask af olierede maskindele.

Sanitært spildevand fra stuehuset og driftsbygningerne ledes til septiktank og videre til nedsivningsanlæg.

I spildevandsbekendtgørelsen defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regn vand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Det er ansøgers vurdering, at alle forhold omkring spildevand håndteres forsvarligt og lever op til kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav.

3.8.8 Samlet konklusion på afsnit 3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (F5b, F5c)

Det vurderes, at ejendommens håndtering af reststoffer, affald og naturressourcer gøres på en forsvarlig måde der tilgodeser det omkringliggende miljø og klimaet overordnet. Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Som en naturlig del driften af husdyrbruget sker der en løbende monitoring af vandforbruget. Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

3.9 Forurenings- og gene begrænsende tiltag – Større ulykker og katastrofer (B7, E1c, F8)

Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand vil blive beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan jf. bilag 5.6. Beredskabsplanen vil blive opbevaret i en mappe på kontoret i servicebygningen. Beredskabsplanen opdateres løbende når der er behov for dette.

Den største fare for uheld og forureningsrisiko er gylleudslip. Der er risiko for at beholderen skades ved gylleudbringning, men da maskinstation varetager gylleudbringning, vil de være til stede med opslugningsgrej og kan evt. tilkalde forstærkning.

Derudover gøres der følgende tiltag for at minimere risikoen for uheld:

Alt gylle fra staldanlæggene (Kostald (A) og Kvier (C)) ledes til de to forbeholdere (pumper ikke – løber selv) med studs hvorfra biogasanlægget henter gyllen i gennemsnit 5 dage om ugen. Når der hentes gylle, er systemet altid under opsyn. Den afgassede gylle kommer retur til ejendommens gyllebeholdere samt afleveres i den lejede kapacitet.

Alt gyllepumpning overvåges.

Alle rør og samlinger kontrolleres jævnligt, og alle afløb er ført til gyllekanal eller pumpebrønd.

Gyllebeholderen er omfattet af tiårsbeholderkontrolordningen og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende. Det tjekkes også altid, om der er plads i gylletanke før der kommer gylle i.

Det kan selvfølgelig ikke garanteres, at der ikke kan ske et uheld, så en gyllevogn vælter. Generelt køres der hensigtsmæssigt og vejret vurderes før nedfældning af gylle, så sandsynligheden for disse uheld er meget lille. Hvis en gyllevogn vælter - eller en gyllebeholder sprænger læk - eller der sker overfyldning af beholder trods faste procedurer om tjek af kapacitet før pumpning - vil opsamling af gylle øjeblikkeligt blive iværksat og beredskabet tilkaldt.

Da det er maskinstation der varetager gylleudbringning, vil de være til stede med deres grej, det første tiltag er at stoppe udløb.

Ved udkørsel af gylle kommer maskinstationen med deres maskiner. Beholderen omrøres og omladning af gyllen forgår med læssekran. Der er flyder på vognen der forhindrer overløb.

Uheld ved pumpning af gylle anses for at være den største risiko. Gyllepumpning overvåges derfor konstant.

I den daglige drift kan der være risiko for at vandrør sprænger og ved sådanne uheld afbrydes vandforsyningen i boringen som er placeret i gårdspladsen ved stuehuset. Der er stophaner i Kvier 1 og H. Stuehus.

Der kan ligeledes ske strømforstyrrelser/svigt, og hvis uheldet er ude, kan der hurtigt skaffes en nødstrømsgenerator. Hovedafbryder og el-tavle er placeret i B. Kvier 1. Der er strømafbrydere i D. Servicerum samt i H. Stuehus.

For at undgå frostsprængning af vandrør er alle rør og drikkekar blevet isoleret. Frostsprængninger anses derfor ikke som et problem, men skulle vintrene fremadrettet blive koldere, så kan der evt. etableres varme eller der kan anskaffes en varmekanon, så der ikke er risiko for frostsprængninger i perioder med hård frost.

Hvis der skulle ske udslip af gylle eller andre stoffer, vil myndigheder og miljøvagt straks blive alarmeret via 112. Skaden vil tillige omgående blive søgt begrænset med inddæmning med jord, halm eller lignende. Der er ikke recipienter i nærheden, som umiddelbart er i risiko.

Ved brand tilkaldes Falck og brandvæsen, medmindre det er mindre brandskader der kan afhjælpes med det slukningsmateriel der befinder sig i stalden. Flugtveje og brandslukningsmateriel er vist på plan der ligger i beredskabsmappen.

Alle ny ansatte præsenteres for beredskabsplanen ved opstart på bedriften. I beredskabsplanen foreligger også telefonnumre til øvrige leverandører, repareratører samt telefonnumre til vagtlæge og nærmeste skadestue.

Hvor der håndteres smøre- og diselolie er der en potentiel risiko for forurening. Tanken til diesel er placeret på dertil indrettet plads hvor påkørsel er minimal. Evt. spild af olie opsuges af kattegrus eller lignende med det samme.

Der er placeret flere pulverslukkere rundt på ejendommen bl.a. én i stuehuset, én i A. Kostald, én i Kvier 1 og én i I. Maskinhus.

Ved brand tilkaldes Falck og brandvæsen, medmindre det er mindre brandskader der kan afhjælpes med det slukningsmateriel der befinder sig i bygningerne.

Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i forhold til risikoen for uheld.

3.10 BAT-ammoniakemission (B9, C2, E1c)

Den samlede BAT-beregning for husdyrbruget er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk og fremgår af tabel 11.

BAT-kravet er fastsat til 3.368 kg NH₃-N/år hvilket er lig den faktiske emission fra ejendommen med de valgte staldanlæg.

Tabel 11: Samlet BAT beregning for ammoniakemission (version 1). Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Ansøgning (242333) | BAT ?

Herunder er der foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT fra 2011, og afhænger af om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stald. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi per dyr på en given gulvtype. For nye stalde vil værdien afhænge af produktionens størrelse, således at BAT-kravet skærpes i takt med en voksende produktion.

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2884	484	3368
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2884	484	3368
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

3.11 Indvirkning på klimaet og projektets sårbarhed overfor klimaændringer, faren for sundhed, kulturarv og miljø samt kumulation (F5f, F5d, F5e)

Jf. flere faglige artikler er det dokumenteret at husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). Drivhusgasserne fra husdyrbrug udgør ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark (Mette Hjort Mikkelsen et al, 2020). Der findes ikke materiale med empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra dette husdyrbrug. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretaget i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark.

Da husdyrbruget udvides, må man forvente, at der som udgangspunkt vil ske en større udledning af drivhusgasser fra ejendommen. Der er flere måder at nedsætte produktionen af drivhusgasser. Jf. Sven G. Sommer et al, 2007 er særligt metanproduktionen ekstremt temperaturafhængig og en metanproduktion kan derfor effektivt reduceres ved afkøling af gyllen enten ved gyllekøling eller hyppig udpumpning af gyllen til gyllebeholder. Ved daglig udpumpning af stalden fremhæves det, at man under danske forhold kan opnå en metanreduktion fra stalde med 40 %. Ligeledes fremhæver Maria Münster og Jesper Ahrenfeldt, 2020, at danske landbrug på sigt kan være med til at fjerne CO₂ fra atmosfæren via bioforgasning og biomasse.

I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

Det er dog den gense opfattelse af klimaafttrykket på danskproducerede vare er et af de laveste i verden og hvis produktionen derfor flyttes til en anden verdensdel kan det betyde, at det samlede klimaafttryk på verdensplan bliver større.

Driften af ejendommen vurderes heller ikke at være sårbar i forhold til klimaændringer. Anlæggets beliggenhed giver ikke anledning til bekymringer i forhold til øget nedbør eller hævet vandstand (Klimatilpasninger.dk).

Der er ikke fundet kumulation med øvrige husdyrbrug i relation til lugt og særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget. Det vurderes derfor, at projektet ikke forventes at medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

I henhold til afsnit 2, 3 og 4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet ligeledes som værende ikke væsentlig.

3.12 Grænseoverskridende virkninger (B10, E1c)

Husdyrbruget ligger forholdsvis langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant. Selve ejendomsmatriklen grænser op til Tønder Kommune og ca. halvdelen af arealerne tilhørende ejendommen ligger i Tønder Kommune.

3.13 Påvirkning af jordarealer og jordbund (E1c)

Da stalde, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

Dyrkning af arealer herunder jordbehandling mm. varetages igennem de generelle regler. Der henvises til beskrivelsen af vandbesparende tiltag under afsnit 3.8.6.

Affald og reststoffer opbevares, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand.

Tømning af gyllebeholder og spaltes foregår med sugekran. Opbevaring af rengøringsmidler og lignede sker forsvarligt enten på fast gulv uden afløb eller i rum med afløb til gyllesystemet. Håndtering af olie sker på fast bund med mulighed for opsamling af spild.

Samlet vurderes det, at produktionen sker på forsvarlig vis, hvor risikoen for forurening af jord og grundvand er minimal.

3.14 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (E1c)

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget på Ny Boskovvej 9 eller

beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

3.15 Alternative løsninger og referencescenarie (E1d, F2, F3)

Alternative placeringer har ikke været oppe at vende da hele udvidelsen foregår i eksisterende bygningsmasse eller på eksisterende pladser.

Alternativt kunne ansøger have bygget en ny stald, men i første omgang mener ansøger, at det mest fornuftige (resursebesparende) er at udnytte de eksisterende rammer og han ønsker derfor at udvide produktionsarealet i de eksisterende bygninger hvor det giver mening i stedet for at bygge mere nyt end højst nødvendigt.

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion i de eksisterende produktionsbygninger. Godkendelsen anses dog nødvendig for ejendommens videre virke, idet det er nødvendigt at optimere ejendommens indtjening, for at kunne overleve i branchen. Status i forhold til det omkringliggende miljø er, at der er relativt langt til nærmeste naboer og hverken referencescenariet eller den projekterede udvidelse vil medføre en væsentlig påvirkning af disse. I relation til ammoniak er der langt til særligt sårbare områder og de fastlagte afskæringskriterier overholdes både i referencescenariet og efter realisering af det ansøgte projekt.

3.16 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet i de foregående afsnit.

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplistede faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

3.17 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker (F8)

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,

5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den nuværende og ansøgte placering vil være udslip af gylle fra gyllebeholdere, fx i forbindelse med overpumpning, brud på gyllebeholder eller lignende. I husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks for, hvordan sådanne situationer skal håndteres.

I beredskabsplanen er også instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie, kemikalier eller lignende.

3.18 Oplysninger om konsulenten

Louise H. Riemann, cand. scient. Landskabsforvaltning, 2008

Tlf.: 73642915 og e-mail: lhr@lhn.dk

Miljø- og naturrådgiver siden 2008 hos:

LHN, Industriparken 1, 6360 Tinglev

CVR-nr. 16342718

3.19 Metode (F6)

Beregningerne af ammoniak- og lugtemission i miljøkonsekvensrapporten er foretaget i husdyrgodkendelse.dk. Forudsætningen for beregning af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager, tager afsæt i emissionsfaktorerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Beregningen af spredning og afsætning af lugt er beskrevet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt B. Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver fra OML-DEP modellen).

3.20 Referenceliste (F10)

Informationer er indsamlet ved ansøger og driftsansvarlig på ejendommen. Derudover er der indhentet oplysninger på arealinformation.miljoportal.dk og kommunens hjemmeside herunder kommuneplaner mv. Baggrundsviden fra miljøstyrelsen og husdyrgodkendelse.dk indgår ligeledes samt relevante bekendtgørelser b.la. Husdyrgødningsbekendtgørelsen og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Klimatilpasninger.dk. [Klimatilpasning - råd og vejledning om klimatilpasning](#)

Klimahandlingsplan 2019 for Læsbækgård.

NOVANA – Det nationale overvågningsprogram. [Det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur \(mst.dk\)](#)

Danmarks Miljøundersøgelser. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning. [Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV - til brug i administration og planlægning \(dmu.dk\)](#)

Fødevareministeriet – Bekendtgørelse om Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø. [Effekter på mennesker og miljø \(mst.dk\)](https://mst.dk/effekter-pa-mennesker-og-miljo)

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrechtsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkerne – debat indlæg i Altinget.dk (2020): Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyrproduktion" [Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyr­produktion" - Altinget - Alt om politik: altinget.dk](https://altinget.dk/alt-om-politik/forskere-reduktion-i-drivhusgasser-fra-landbruget-er-taet-knyttet-til-husdyr-og-produktion)

Sven G. Sommer et al. Aktuell videnskab 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion. [Drivhusgasser_husdyr.pdf](https://www.svsv.dk/~/media/2007/05/Drivhusgasser_husdyr.pdf)

Marie Münster og Jesper Ahrenfeldt – debatindlæg i Altinget.dk (2020); Forskere: Biomasse kan bidrage til markant klimareduktion i landbruget. [Forskere: Biomasse kan bidrage til markant klimareduktion i landbruget - Altinget - Alt om politik: altinget.dk](https://altinget.dk/alt-om-politik/forskere-biomasse-kan-bidrage-til-markant-klimareduktion-i-landbruget)

4 Konklusion

Ud fra de forhold der ligger til grund for beregningerne samt indretning og drift af ejendommen, vurderes det, at projektet kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøer, herunder påvirkning af naboer, folkesundhed og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området og samspillet mellem disse.

Det vurderes ligeledes, at der ikke er risiko for menneskers sundhed, da lugtgenekriterierne er overholdt og risikoen for vandforurening er sikret ved, at de generelle krav til indretning af stalde- og gødningsopbevaring er overholdt samtidig med at håndtering af husdyrgødning foregår under opsyn. Desuden er der udarbejdet en beredskabsplan.

Ejendommen overholder alle afstandskravene i § 6 og § 8 i husdyrloven (der er tidligere givet dispensation ift. naboskel) på nær afstandskravet til boring og stuehus fra B. Kvier 1. Der sker en lille udvidelse i denne stald og der søges derfor om dispensation til afstandskravene til boring og stuehus øst for dette staldafsnit. Udvidelsen foregår i eksisterende bygninger og på eksisterende pladser hvor brugen af disse blot udvides, så de også kan bruges til opstilling af kalvehytter, som mødding/opstilling af container til biogas mm. Alle disse pladser har afløb til gyllesystem. Derudover ønsker ansøger at lave en lille udvidelse af plansiloanlægget med ca. 600 m² og det vurderes derfor, at udvidelsen ikke vil være til gene for de omkring liggende ejendommen samt naturen i området, da ejendommen stadig vil blive opfattet som en samlet bygningsmasse. Alternative placeringer af udvidelserne er ikke blevet overvejet, da det giver bedst mening at udvide indenfor de eksisterende rammer i stedet for at bygge nyt.

Ansøger ønsker at fremtidssikre sin bedrift, så der kan produceres fuldt ud inden for grænserne af de eksisterende bygninger. Derudover ønskes anvendelsen for eksisterende pladser med afløb udvidet, så de både kan bruges til opstilling af kalvehytter, mødding/opstilling af container til biogas (afhentes løbende) mm. Derudover ønsker ansøger at lave en lille udvidelse af plansiloanlægget med ca. 600 m².

Der er lavet beregninger til kategori 1, 2 og 3 natur samt den nærmeste § 3 natur uden for kategori 1, 2 og 3. Ud fra beregningerne vurderes det, at den ansøgte udvidelse ikke vil have væsentligt indvirkning på den omkringliggende natur, da alle beregninger viser, at de overholder de beskyttelsesgrænser der er sat i gældende lovgivning.

Derudover er der også taget stilling til bilag IV arter. På baggrund af kommunens tidligere vurdering i området, vurderes det fortsat, at produktionen på ejendommen ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

Ejendommen overholder også alle krav ift. implementering af de bedste teknikker i staldanlæg, håndtering af gylle, affald, skadedyrsbekæmpelse mm.

Lugtberegningen viser, at lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for samlet bebyggelse, byzone samt enkelt bolig er overholdt, idet den korrigerede geneafstand er kortere end afstanden mellem staldanlæg og hhv. byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt.

Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for ejendommen fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag, samt opsætte vilkår for indgreb såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede genere for omgivelserne.

Når det gøres som foreslået, er det ansøgers vurdering, at projektet ikke vil indebære væsentlige virkninger på miljøet. Da det ansøgte projekt lever op til følgende:

- Overholder alle beskyttelsesniveauer for ammoniak og lugt.
- Anvendelse af de bedste teknikker
- Ikke påvirker Natura 2000 væsentligt
- Ikke vil have indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller rødlistet
- Ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier.
- Ikke vil have væsentlig indflydelse på klima
- Ikke vil påvirke menneskers sundhed.

5 Bilag

5.1 Situationsplan

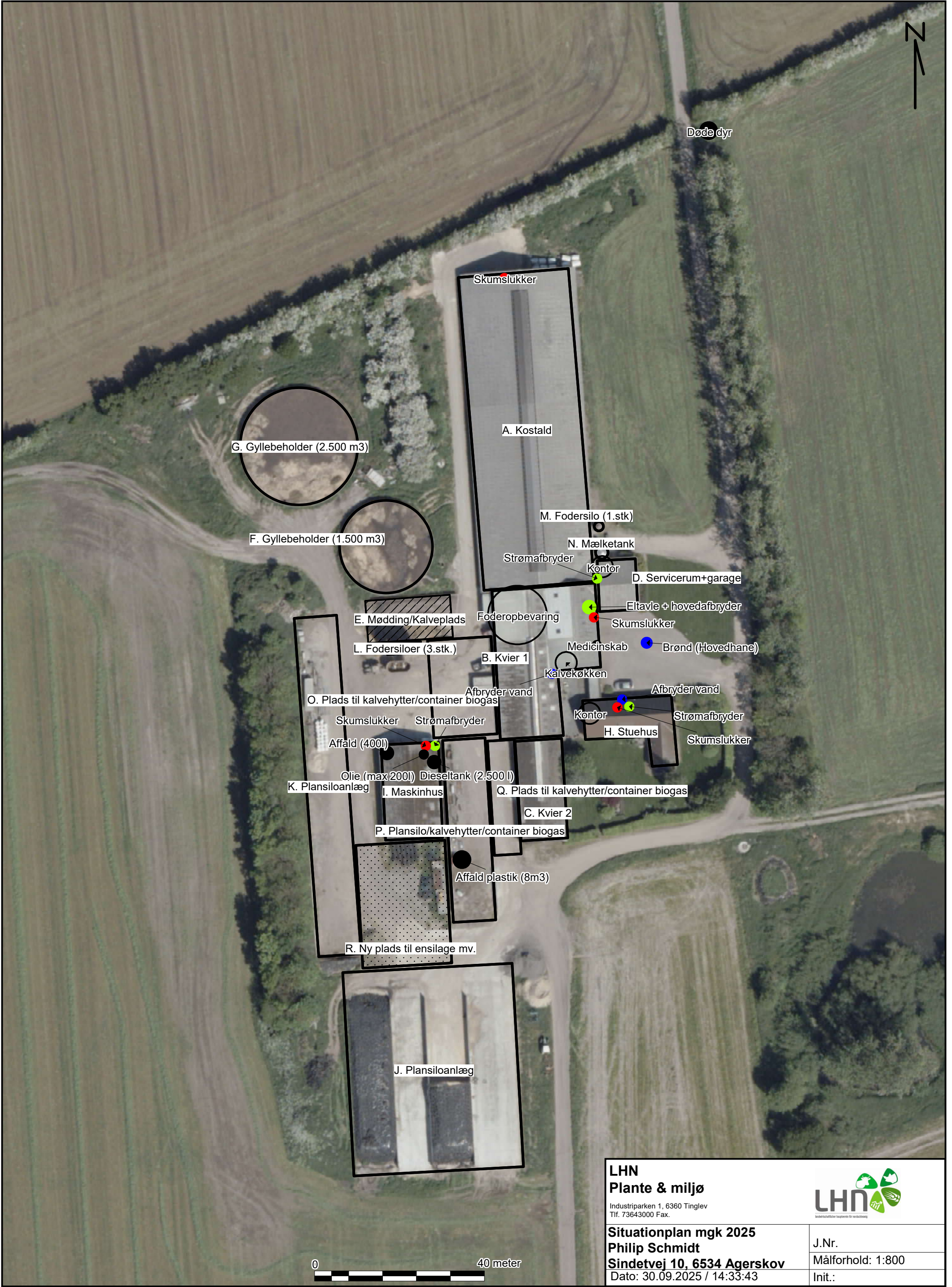
5.2 Afløbsplan

5.3 Skitse produktionsarealer

5.4 Beredskabsplan mgk 2025

5.5 Overslag opbevaringskapacitet

5.6 Fuldmagt

LHN

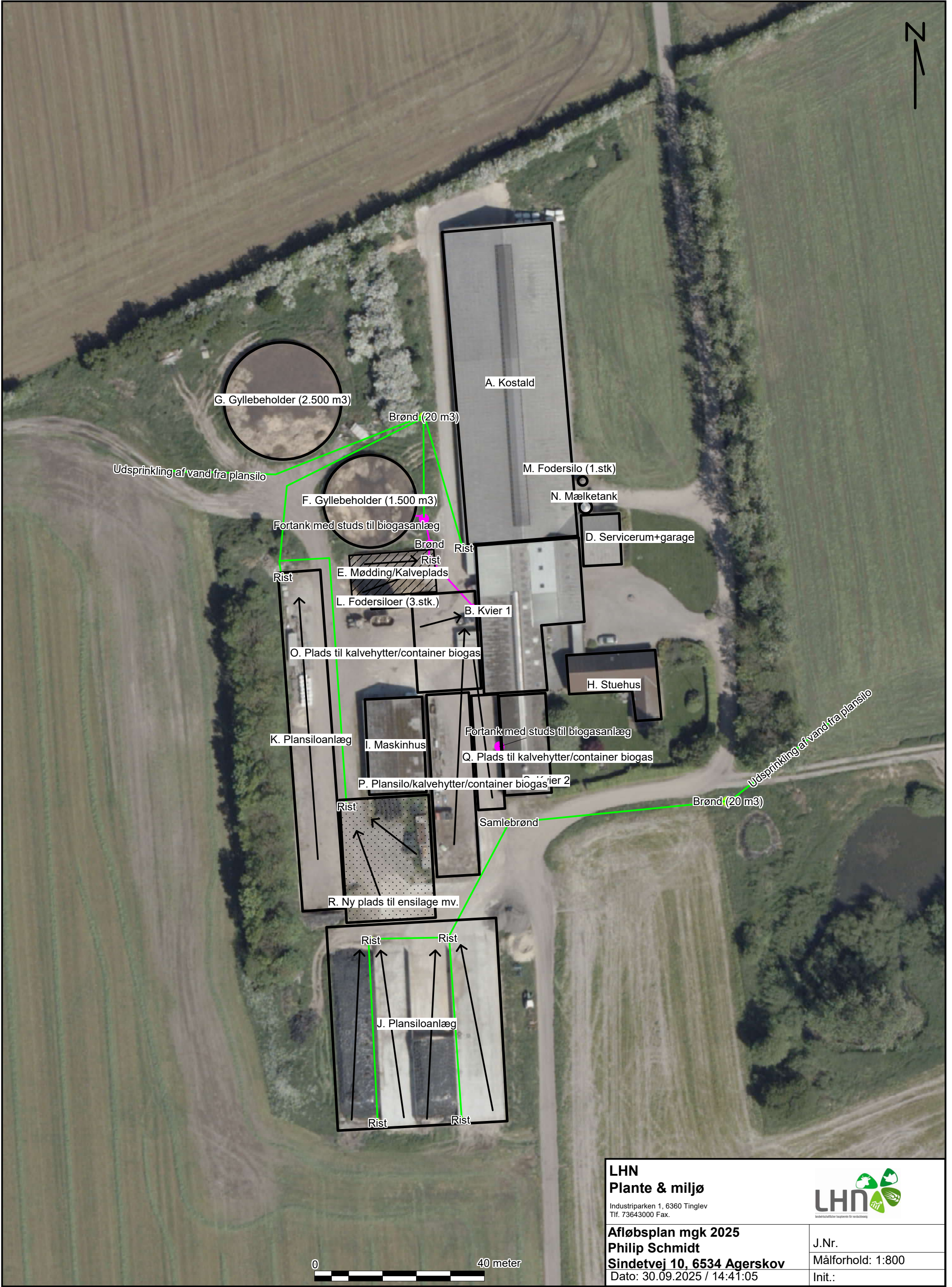
Plante & miljø

Industriparken 1, 6360 Tinglev
Tlf. 73643000 Fax.

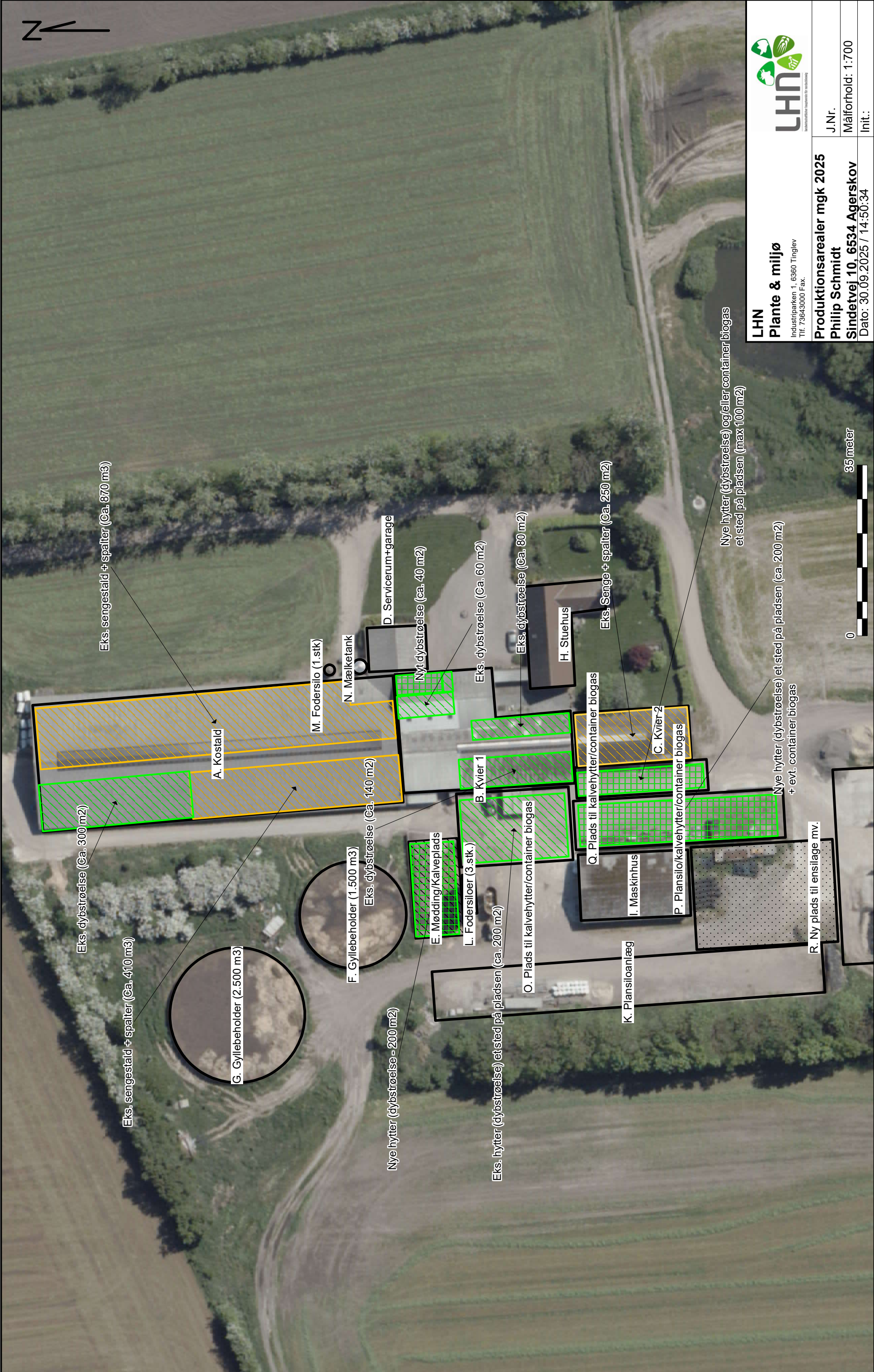
LHN

Industriparken 1, 6360 Tinglev

Situationplan mgk 2025 Philip Schmidt Sindetvej 10, 6534 Agerskov Dato: 30.09.2025 / 14:33:43	J.Nr. Målforhold: 1:800 Init.:
---	--------------------------------------

LHN Plante & miljø Industriparken 1, 6360 Tinglev Tlf. 73643000 Fax.		 Industriparken 1, 6360 Tinglev	
Afløbsplan mgk 2025 Philip Schmidt Sindetvej 10, 6534 Agerskov Dato: 30.09.2025 / 14:41:05			J.Nr.
			Målforhold: 1:800
			Init.:

LHN Plante & miljø Industriparken 1, 6360 Tinglev Tlf. 73643000 Fax.		Produktionsarealer mgk 2025 Philip Schmidt Sindetvej 10, 6534 Agerskov Dato: 30.09.2025 / 14:50:34	
LHN Plante & miljø Industriparken 1, 6360 Tinglev Tlf. 73643000 Fax.		J.Nr.	Målforhold: 1:700
		Init.:	